

УДК 002:001.89:[026:37](477)(062.551)

№ 0112U000330

Інв. №

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського
04060, м. Київ-60, вул. М. Берлінського, 9
тел. (044) 440-35-48

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського
доктор педагогічних наук
_____Л. Д. Березівська
„_____” _____2014 р.

ЗВІТ

про науково-дослідну роботу
„Наукова організація інформаційної діяльності галузевого
бібліотечного комплексу Державної науково-педагогічної бібліотеки
України імені В. О. Сухомлинського”

(заключний)

Керівник НДР:

к. і. н. _____ Воскобойнікова-Гузєва О. В.
(підпис)

2014

СПИСОК АВТОРІВ

Керівник НДР
старший науковий співробітник,
кандидат історичних наук _____ О. В. Воскобойнікова-Гузєва
(підпис, дата)

Заступник директора
з наукової роботи,
кандидат педагогічних наук _____ Л. М. Заліток
(підпис, дата)

Завідувач відділу
науково-аналітичної обробки і
поширення інформації в сфері освіти,
кандидат історичних наук _____ С. М. Зозуля
(підпис, дата)

Завідувач відділу
наукової інформаційно-
бібліографічної діяльності _____ Л. І. Самчук
(підпис, дата)

Завідувач відділу
наукової реферативної
інформації _____ І. Й. Коваленко
(підпис, дата)

Учений секретар _____ Т. І. Годєцька
(підпис, дата)

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР (заключний): 96 с.

Наукова організація інформаційної діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського / О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Л. М. Заліток, С. М. Зозуля, Л. І. Самчук, І. Й. Коваленко Т. І. Годєцька. – К., 2014.

Об'єкт дослідження – інформаційна діяльність галузевого бібліотечного комплексу як складова системи науково-інформаційного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України.

Предмет дослідження – наукова організація продуктивної інформаційно-аналітичної діяльності, що включає підготовку різного роду інформаційних видань та формування електронних науково-інформаційних ресурсів, які стають все актуальніші в усіх сферах наукової і практичної діяльності та займають помітне місце у наукових розробках багатьох країн світу.

Метою дослідження є розвиток теоретико-методологічних і науково-організаційних засад інформаційної діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як складової системи науково-інформаційного забезпечення освітянської галузі України.

Методи дослідження визначалися поставленою метою, потребою розв'язання методологічних, теоретичних і практичних проблем. Теоретичні методи – вивчення та аналіз джерел, концептуальне моделювання, структурно-кількісний аналіз – дали змогу виявити, визначити й умотивувати принципи інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України, запропонувати й обґрунтувати структуру процесів підготовки й надання інформації для забезпечення фахових потреб користувачів. Емпіричні методи – вивчення досвіду управління різними системами інформаційно-аналітичного забезпечення, спостереження, опитування експертів, анкетування учасників освітнього процесу, моніторинги, тестування тощо – сприяли окресленню шляхів подальшого

практичного вдосконалення процесів задоволення інформаційних потреб користувачів. Виконання теми передбачало використання і поєднання різноманітних дослідницьких методів соціогуманітарних наук, а також методів, пов'язаних із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, вивчення та аналіз вітчизняного й світового досвіду побудови та функціонування інформаційних ресурсів, ефективності інформаційної діяльності тощо.

Результати НДР підтверджують висновок про пріоритетність інформаційної діяльності бібліотечного комплексу на даному етапі суспільного розвитку. Отримані протягом 2012–2014 рр. теоретичні напрацювання висвітлено в низці наукових публікацій. Зазначено, що головним вектором подальшого розвитку всього комплексу інформаційної діяльності галузевої наукової бібліотеки має бути виконання завдань Національної доктрини розвитку освіти та Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2020 р., сконцентрованих у напрямках е-культура, е-освіта, е-урядування, відповідно до яких бібліотеки, архіви, музеї, освітні заклади створюватимуть та розвиватимуть електронні інформаційні продукти та послуги, у кооперативній взаємодії забезпечуватимуть наукові, освітні і творчі суспільні потреби.

Перспективні напрями розвитку інформаційної (реферативної, інформаційно-аналітичної) діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського визначали, спираючись на теоретичні і методичні напрацювання та на підставі моніторингів ефективності використання створюваних ресурсів, вивчення досвіду такого виду діяльності в інших бібліотечно-інформаційних установах України та світу. Результати НДР говорять про необхідність подальшого формування галузевої реферативної БД ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, розширення кола учасників корпоративного реферативного проекту, активного впровадження новітніх форм науково-інформаційного забезпечення потреб освітянської галузі, зокрема створення спеціалізованого галузевого інформаційно-аналітичного періодичного видання тощо. Виконавці акцентують на потребі організаційно-

методичного забезпечення нових видів робіт та підвищення кваліфікації співробітників бібліотечних установ–учасників корпоративних проектів.

Щоб виявляти та опрацьовувати документальні джерела для комп'ютерних баз даних інформаційно-аналітичних матеріалів з актуальних психолого-педагогічних питань, проводилося бібліографічне опрацювання первинних документних ресурсів з питань педагогіки та психології, здійснювалося науково-бібліографічне інформування (індивідуальне і групове) абонентів-членів Президії та науковців НАПН України; на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було розміщено бібліографічні посібники; підготовлено реферативні огляди та аналітичні (оглядові) матеріали за актуальною тематикою з питань педагогіки, психології та освіти. Вся ця робота сприяла забезпеченню потреб фахівців освітянської галузі бібліографічними, реферативними та аналітичними (оглядовими) матеріалами.

Відповідно до основних завдань здійснювалася науково-координаційна робота з книгозбірнями мережі освітянських бібліотек МОН та НАПН України, визначено подальші перспективи корпоративної взаємодії з питань обміну електронними бібліографічними записами та створення галузевої реферативної інформації як важливого напрямку інформаційно-комунікаційної взаємодії. Співробітники ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, задіяні в означеному дослідженні, брали активну участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних заходах, оприлюднюючи результати НДР. Усе це сприяло впровадженню результатів НДР у практику роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, мережі бібліотек освітянської галузі, поширення власного досвіду для впровадження в бібліотечно-інформаційних установах інших систем і відомств.

Продукцію, підготовлену під час дослідження, впроваджували на всеукраїнському рівні, на першому та другому етапах. Об'єктами впровадження результатів НДР є: 7 національних, 7 державних бібліотек України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2 науково-педагогічні бібліотеки, 7 бібліотек наукових установ НАПН України, 22 бібліотеки

закладів післядипломної освіти МОН України, 32 бібліотеки вищих навчальних закладів України, 19 універсальних наукових бібліотек Міністерства культури України (всього 97). Користувачам надано доступ до електронних ресурсів через веб-портал ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського (<http://www.dnpb.gov.ua/>).

Ключові слова: наукова організація діяльності, бібліотечно-інформаційний комплекс, інформаційне забезпечення, інформаційно-аналітична діяльність, документографічна, фактографічна (реферативна) інформація, оглядова інформація, педагогіка, освіта.

З М І С Т

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	8
ВСТУП.....	10
ОСНОВНА ЧАСТИНА.....	13
1. Розроблення теоретичних засад інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.....	13
2. Визначення перспективних напрямів розвитку інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.....	19
3. Виявлення та опрацювання документальних джерел з метою формування комп'ютерних баз даних інформаційно-аналітичних матеріалів з актуальних психолого-педагогічних питань.....	41
4. Науково-координаційна робота, участь в організації та проведенні наукових конференцій та семінарів.....	56
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ВИКОНАВЦІВ НДР	64
ВИСНОВКИ.....	88
РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	95

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- АБІС ІРБІС — автоматизована бібліотечно-інформаційна система
- ІРБІС
- БД — база даних
- БЗ — бібліографічні записи
- ВНЗ — вищі навчальні заклади
- ВРІ — вибіркове розповсюдження інформації
- ДБО — довідково-бібліографічне обслуговування
- ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського — Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
- ЕК — електронний каталог
- ЗМІ — засоби масової інформації
- ЗОШ — загальноосвітні школи
- ІКТ — інформаційно-комунікаційні технології
- ІППО – інститут післядипломної педагогічної освіти
- ІПРІ – Інститут проблем реєстрації інформації
- ІР — інформаційний ресурс
- КНУ ім. Тараса Шевченка – Київський національний університет імені Тараса Шевченка
- МОН України — Міністерство освіти і науки України
- НАПН України — Національна академія педагогічних наук України
- НБУ ім. В. І. Вернадського – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
- НДР — науково-дослідна робота
- НПУ ім. М. П. Драгоманова – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
- РБД — реферативна база даних
- САБ — система автоматизації бібліотек
- КСС — систематична картотека статей

СНД — Союз незалежних держав

ТЗ — технічне завдання

УРЖ — український реферативний журнал

ВСТУП

В умовах розвитку суспільства знань, яке ґрунтується на економіці знань, якому притаманна зміна засобів створення, передачі, обробки та збереження знань, і яке вимагає максимально повного задоволення інформаційних потреб користувачів, інформаційна функція бібліотек зазнає змін. Сучасні бібліотеки, опановуючи нові інформаційно-комунікаційні технології, переходять до когнітивного етапу діяльності, де зростає роль синтетичних, прогностичних баз знань, вторинної (переробленої) інформації.

Актуальність роботи обумовлена потребою вдосконалення інформаційного забезпечення освітянської галузі в Україні, суб'єктів освіти, суспільства і держави загалом у розвитку сучасної моделі інформаційного забезпечення галузі систематизованою, доступною спеціалістам і широкому загалу науковою інформацією.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського є головною у мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України й національним галузевим книгосховищем, провідним науково-інформаційним центром освітянської галузі, науково-методичним та координаційним центром мережі освітянських бібліотек, науково-дослідним центром з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства й інформаційної діяльності. Використовуючи досвід найбільших вітчизняних інформаційних центрів, які здійснюють інформаційне забезпечення державних, урядових, законодавчих гілок влади та регіональних керівників, ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського посідає провідне місце в розробленні концептуальних та методичних засад інформаційно-аналітичного забезпечення освіти в Україні. Основна ідея дослідження за темою – забезпечувати управлінські кадри, науковців і практиків галузі інформаційно-аналітичними продуктами та послугами шляхом розвитку інформаційно-продуктивної діяльності.

Упродовж 2012–2014 рр. колектив фахівців ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського працював над НДР „Наукова організація

інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського”.

Метою НДР став подальший розвиток науково-інформаційного забезпечення потреб освітянської галузі держави шляхом удосконалення наукової організації інформаційної діяльності галузевого бібліотечно-інформаційного комплексу, поглиблення теоретичних, науково-методичних та організаційних засад інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики в Україні.

Опосередковане економічне значення розвитку інформаційно-аналітичних ресурсів, зокрема електронних інтегрованих науково-інформаційних ресурсів, полягає у виробленні шляхів інтенсифікації науково-дослідної праці, управлінської діяльності, освітнього процесу створенням принципово нових можливостей для пошуку і використання наукової інформації.

Основними результатами виконання НДР стало: розроблення наукових підходів до розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення освітянської галузі України, розбудова галузевого інформаційно-бібліотечного комплексу як бази інформаційної діяльності (на прикладі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського) шляхом виконання низки завдань, зокрема вивчення й аналіз вітчизняного та світового досвіду створення та функціонування ресурсів, дослідження сучасних інформаційних потреб галузі тощо. Впродовж досліджуваного періоду формувалися комп'ютерні бази даних (бібліографічна БД „Періодика” та реферативна) ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського й на їх основі готувалися інформаційно-аналітичні матеріали з актуальних психолого-педагогічних питань.

Основними **науковими результатами** проведеного дослідження є: *теоретичне обґрунтування наукових підходів* до розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення освіти в Україні за допомогою аналізу кращого світового і вітчизняного досвіду інформаційної діяльності, досвіду співпраці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з книгозбірнями

мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України щодо обміну електронними записами аналітичного розпису періодичних видань та створення реферативної інформації, вивчення специфіки інформаційно-аналітичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського тощо; *розроблення методичних та організаційних засад* започаткування наукового інформаційно-аналітичного періодичного видання з питань освіти, педагогічної та психологічної наук; *розв'язання проблеми* обміну аналітичними бібліографічними записами з періодичних видань, поповнення загальнодержавної реферативної бази даних „Україніка наукова”, її паперового варіанта УРЖ „Джерело” та галузевої реферативної бази даних, розміщеної на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, матеріалами з питань педагогіки, психології та освіти через корпоративні зв'язки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з провідними освітянськими бібліотеками; *вдосконалення поняттєво-термінологічного апарату*, зокрема визначення сутності та виокремлення структурних складових професійної компетентності працівників бібліотечно-інформаційної сфери в умовах розвитку інформаційного суспільства, передусім аналітичної складової; *формування комп'ютерних баз даних*: БД „Періодика” та галузевої реферативної БД через виявлення та опрацювання документальних джерел; *розвиток дистантних інформаційних послуг* „Віртуальна бібліографічна довідка”. Перспективні напрями розвитку науково-інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського визначалися шляхом вивчення ефективності використання бібліографічних, реферативних та аналітичних матеріалів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, проведення бібліометричного аналізу забезпечення галузі реферативною інформацією з питань дошкільної, початкової та середньої освіти і виховання у загальнодержавній реферативній базі даних „Україніка наукова”.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Розроблення теоретичних засад інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Науковцями здійснено таке:

1.1. Систематично вивчалася, аналізувалася джерельна база, яка станом на 1.01.2015 р. налічувала 382 позиції, де зосереджено та відображено праці з питань наукової організації, розвитку інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу. Джерельна база охоплює законодавчі й нормативні акти, чинні національні та міждержавні стандарти, прийняті Держстандартом України з бібліотечної справи, інформаційної діяльності, довідкові видання (енциклопедії, термінологічні словники, довідники), підручники, посібники, наукові праці зарубіжних та вітчизняних учених, матеріали конференцій тощо.

Вивчалися організаційні, теоретичні, методичні та технологічні питання по темі дослідження, а це: організація, ведення та використання електронних каталогів, бібліотечно-інформаційна діяльність, розвиток термінології бібліотечно-інформаційної сфери, корпоративні зв'язки між бібліотеками, інформаційні потреби користувачів, довідково-бібліографічне обслуговування, інформаційне обслуговування віддалених користувачів, особливості застосування інформаційних технологій у практиці інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек, формування та розвиток інформаційно-аналітичних структур бібліотек в умовах демократичних перетворень тощо.

Важливими для вивчення розвитку інформаційної діяльності сучасних бібліотек стали фундаментальні дослідження провідних фахівців НБУВ, темою яких є: аналіз проблем функціонування бібліотечних установ у системі сучасних інформаційних комунікацій, удосконалення технологій їх діяльності на основі комп'ютеризації, шляхи піднесення їхньої суспільної значущості в умовах розвитку інформатизації українського суспільства, застосування інформаційно-комунікаційних технологій у практиці

інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек (В. Горовий, Л. Дубровіна, О. Онищенко) [4], актуалізація ролі бібліотечної діяльності в інформатизації, активізації міжнародних інформаційних обмінів, забезпечення суспільно значущою інформацією наукових установ у контексті інноваційного розвитку України (В. Горовий, О. Онищенко, В. Попик) [6], структуризація міжнародних бібліотечних систем та інших великих центрів концентрації інформаційних ресурсів, включення в цей процес вітчизняних бібліотек (В. Горовий, Л. Дубровіна, О. Онищенко) [5], участь бібліотек та їхніх інформаційно-аналітичних підрозділів у забезпеченні інформаційного супроводу процесів управління суспільним розвитком, функціонування бібліотечних структур у системі політико-комунікаційних взаємодій в різних соціально-економічних і суспільно-політичних умовах, можливостей бібліотек у забезпеченні інформаційного підґрунтя прийняття управлінських рішень (Т. Гранчак) [3], особливості розвитку інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у забезпеченні інформаційних потреб органів державної влади, розвитку інформаційної функції сучасних бібліотек та її трансформації в інформаційно-аналітичну, узагальнення організаційно-методичних засад бібліотечного інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади відповідними структурами бібліотек (В. Пальчук) [7], проблеми використання інтернет-ЗМІ у практиці бібліотечної діяльності, у роботі з інформування всіх категорій користувачів про зміст наявних інформаційних ресурсів бібліотечних фондів та наявність суспільно корисної інформації в масивах сучасної інтернет-інформації (С. Горова) [2], дослідження процесів розвитку й трансформації бібліотечно-інформаційної сфери України в період 1990–2010-х рр. (О. Воскобойнікова-Гузєва) [1] та ін.

На сторінках періодичних та продовжуваних видань тривають дискусії щодо інноваційного розвитку українських бібліотек, зокрема в контексті наукового забезпечення бібліотечно-інформаційної діяльності й бібліотечних трансформацій (О. Воскобойнікова-Гузєва, В. Горовий, Т. Гранчак, М. Слободяник), створення електронних бібліотек, формування електронних

галузевих інформаційних ресурсів та упровадження електронних інформаційних технологій (Н. Вараксіна, Н. Вітушко, В. Горовий, Л. Костенко, М. Цивін), зберігання бібліотечного фонду (О. Саприкіна, М. Сенченко, Є. Копанева, Н. Кунанець, Н. Мацібора, Н. Христова), основ корпоративної взаємодії книгозбірень (І. Коваленко, Л. Самчук, Т. Судіна), модернізації компетентності бібліотечних фахівців (І. Захарова, С. Зозуля, О. Карпенко, Л. Петренко), організації інформаційно-комунікаційної взаємодії бібліотек для розширення спектра послуг, що надають книгозбірні (О. Мар'їна), актуалізації аналітичної діяльності сучасних бібліотек та підготовки інформаційно-аналітичного продукту (В. Бондаренко, І. Вишневська, В. Вітушко, С. Зозуля, О. Кобелєв, В. Король, В. Пальчук, Л. Пономаренко, Л. Присяжна, Л. Чуприна), розвитку поняттєвого апарату системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності управлінців бібліотечної сфери (О. Карпенко, О. Кобелєв, О. Пархоменко, Г. Сілкова, Н. Сляднева, Л. Філіпова), перспектив розвитку бібліотечно-інформаційного забезпечення педагогічної науки й освіти в Україні в контексті інформатизації (Ю. Артемов, П. Рогова, О. Яценко) тощо.

Одним з інноваційних напрямів розвитку сучасних бібліотек стала актуалізація інформаційно-аналітичної діяльності та, відповідно, формування нового типу працівників бібліотечно-інформаційної сфери – компетентних фахівців-аналітиків, здатних до аналітичної діяльності на сучасному рівні розвитку ІКТ та глобального нарощення обсягів інформації. На сьогодні в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського активно запроваджується дистантне інформаційно-аналітичне обслуговування користувачів галузевою інформацією шляхом надання доступу до синтезованих наукоємних інформаційних продуктів.

1.2. Упродовж трьох років підготовлено рукопис колективної монографії обсягом 10 друкованих аркушів (далі – д. а.), збірник наукових праць в електронній формі за результатами всеукраїнського науково-практичного семінару з розміщенням на веб-порталі бібліотеки (6,0 д. а.), **3** бібліографічні видання (6,5 д. а.), **36** реферативних видань, **36** оглядових видань, **2**

інструкції (1,0 д. а.), БД „Періодика” ЕК ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, **43** науково-теоретичні, науково-практичні, джерелознавчі статті з питань вивчення і узагальнення новітнього світового й вітчизняного досвіду та практики ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з проблем бібліографічного, реферативного та аналітичного забезпечення фахівців освітянської галузі.

У рукописі монографії „Інформаційна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: перспективи розвитку” висвітлено результати дослідження інформаційних потреб користувачів, що дало можливість відстежити інтереси та потреби читачів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; охарактеризовано досвід довідково-бібліографічного обслуговування користувачів у бібліотеці та дистантних користувачів; проаналізовано доцільність впровадження нових форм довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування, а також окреслено шляхи підвищення якості надаваних послуг; визначено перспективні напрями наукової організації інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як галузевого бібліотечного комплексу, зокрема зі створення автономної „Віртуальної бібліографічної довідки”; вдосконалення форм і методів інформаційного забезпечення освітянської галузі бібліографічною, реферативною та аналітичною інформацією, формування електронних інформаційно-аналітичних ресурсів та електронної реферативної БД, розвитку науково-видавничої та інформаційно-аналітичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Низку статей присвячено аналізу відображення наукових досліджень з питань педагогіки, психології та освіти у загальнодержавній БД „Україніка наукова” через бібліометричні дослідження. Зокрема, у статті Т. Букшиної „Бібліометричний аналіз наукових публікацій з питань дошкільної освіти і виховання в загальнодержавній реферативній БД «Україніка наукова» (1998–2012 рр.)” висвітлено результати дослідження тенденцій розвитку педагогічної науки і освіти, зокрема аналізу потоку наукових публікацій з питань дошкільної освіти і виховання в загальнодержавній РБД „Україніка

наукова” за 1998–2012 рр. за допомогою бібліометричного методу. Означено тенденції розвитку дошкільної освіти і виховання в загальнодержавній РБД „Україніка наукова”. Виявлено реферативну інформацію не тільки щодо найбільш активно досліджуваних тем і лакун у цій сфері та інтенсивності їх відображення в окремі роки, а й наукові установи та вищі навчальні заклади, які є лідерами в науковій діяльності з актуальних питань реформування дошкільної освіти та виховання. Наголошено на важливості відображення результатів наукових досліджень у РБД „Україніка наукова”. У статті О. Годз „Аналіз відображення наукових досліджень з проблем освіти і виховання в початковій школі в загальнодержавній реферативній базі даних «Україніка наукова»” розглянуто питання активізації формування реферативних ресурсів, зокрема з проблем освіти й виховання в початковій школі. Подано результати аналізу реферування наукових праць за період 1998–2012 рр. з питань освіти й виховання в початковій школі у загальнодержавній реферативній базі даних „Україніка наукова”, а також результати моніторингу авторефератів дисертацій з питань освіти й виховання в початковій школі, проведеного на основі загальнодержавної реферативної бази даних „Україніка наукова”.

1.3. Напрацьовано науково-методичні та організаційних засади введення реферативної інформації у спеціальне програмне забезпечення САБ ІРБІС.

Розроблено робочі інструкції з уведення реферативних записів у програму ІРБІС-64: „Інструкцію щодо порядку вводу реферативних записів в DB7 – галузеву реферативну базу з DB9 – робочої бази” (введення шифру періодичного видання в БД у вкладці „Дублетность” у підполі „Шифр в БД” в робочому полі „463: Издание, в котором опубликована статья” з відповідним номером, роком видання журналу) та „Інструкцію конвертування інформації, надісланої бібліотеками мережі у програму ІРБІС”.

Унормовувалися основні процеси підготовки реферативного огляду. Для цього складено **„Технологічну карту на основні процеси підготовки**

реферативного огляду” згідно з „Типовими нормами часу на основні процеси бібліотечної роботи ”, затвердженими Наказом Міністерства культури і туризму України від 29.12.2008 р. № 1631/0/16-08, з використанням „Межотраслевых норм времени на работы, выполняемые в библиотеках” (1997), „Нормативов времени на работы по научно-технической информации” (1989), хронометрування часу на невизначені у вищезгаданих документах нормативи на деякі технологічні процеси. Ця технологічна карта призначена для обґрунтованого планування, наукової організації праці та унормування робіт, визначення нормованих завдань, які виконують з допомогою ІКТ.

Результати за даним напрямом підтверджують висновок про пріоритетність інформаційної діяльності бібліотечного комплексу на даному етапі суспільного розвитку. Отримані протягом 2012–2014 рр. теоретичні результати покладено в основу розділів колективної монографії та висвітлено в наукових публікаціях. Зазначено, що головним вектором подальшого розвитку всього комплексу інформаційної діяльності галузевої наукової бібліотеки має бути виконання завдань Національної доктрини розвитку освіти та Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2020 р., сконцентрованих у напрямках е-культура, е-освіта, е-урядування, відповідно до названих напрямів бібліотеки, архіви, музеї, освітні заклади створюватимуть та розвиватимуть електронні інформаційні продукти та послуги, у кооперативній взаємодії забезпечуватимуть наукові, освітні і творчі суспільні потреби.

2. Визначення перспективних напрямів розвитку інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Для визначення перспективних напрямів розвитку інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського здійснено анкетування користувачів, моніторинги та низку інших заходів.

2.1. У 2012 р. проведено дослідження інформаційних потреб освітян та їхнє забезпечення галузевим бібліотечним комплексом ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (бібліографічною, реферативною та аналітичною інформацією) методом анкетування. Для цього було розроблено анкету з 13 окремих запитань та блоку запитань про особисті відомості респондентів.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю активізації забезпечення інформацією освітян з урахуванням тематики їхніх інформаційних потреб.

Завдання дослідження полягали у з'ясуванні:

- тематики інформаційних потреб освітян;
- періодичності та мотивації звернень опитуваних;
- видів і типів найбільш запитуваних документів;
- електронних баз, яким надають перевагу респонденти;
- рівня використання бібліографічних, реферативних та аналітичних документів, розміщених на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;
- найефективніших форм інформаційно-бібліографічного обслуговування.

Вивчення результатів проведеного у ході дослідження анкетування сприятиме вдосконаленню формування інформаційного ресурсу з питань педагогіки, психології та освіти на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Анкетування дало змогу виявити найактуальніші теми для респондентів, зокрема у блоці „Виховання” – це „Особистісний розвиток”, „Моральне виховання” та „Естетичне виховання”; у блоці „Психологія” –

питання практичної психології (консультування, тренінги, тести, психотерапія тощо); у блоці „Історія освіти та педагогічної думки” – „Історія освіти України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)”. У блоці „Дошкільна освіта і виховання” перевага надається проблемам формування особистості дошкільника тощо.

Викликає занепокоєння відповідь на запитання щодо періодичності звертання респондентів за інформацією: 46,5% опитуваних звертається за інформацією епізодично, хоча їхня наукова діяльність є пріоритетною в цільовому рейтингу (80%). Виявлено фактичне зрівняння рейтингу карткових та електронних каталогів (відповідно, 75% та 68,5%). Достатньо високий показник застосування електронних ресурсів (електронний каталог, доступ до повнотекстових баз даних, сайти навчальних закладів, бібліотек, установ тощо, віртуальна бібліографічна довідка, електронна доставка документів) зайвий раз підтверджує: комп'ютеризація та активне використання галузевих науково-інформаційних ресурсів набуває широкого розповсюдження.

За цільовим призначенням рейтинг очолюють наукові видання (81,2%).

З'ясовано, що респонденти використовують бібліографічні посібники, реферативні та аналітичні матеріали, розміщені як на традиційних, так і новітніх носіях інформації, зокрема на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Перевага надається бібліографічним матеріалам – 68%; аналітичними матеріалами цікавляться 45,7% опитуваних, реферативними – 38,4%. Щодо матеріалів, розміщених на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, то тут першість посідають бібліографічні – 63,4%; реферативні матеріали затребують у 28,6% випадків, аналітичні – у 23,4%. Галузевою реферативною базою на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського користуються 53,2% його відвідувачів. У ході анкетування з'ясувалося, що лише незначна частина користувачів не знає про існування таких баз, як EBSCO, Elsevier, HINARI, Springer Link.

Відповідаючи на запитання про те, які форми інформаційно-бібліографічного обслуговування найбільш ефективні, респонденти найчастіше виділяли довідково-бібліографічне обслуговування – 71%.

За результатами анкетування було внесено такі пропозиції.

- Оприлюднити результати анкетування у фахових періодичних виданнях.

- Популяризувати бібліографічні, реферативні та аналітичні матеріали з питань педагогіки, психології та освіти, розміщені на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, серед споживачів інформації через різні форми інформаційно-бібліографічного обслуговування (виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; шляхом оголошення на головній сторінці порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у рубриці „Новини”; активізуючи роботу читальних залів та чергових бібліографів щодо популяризації зазначених вище матеріалів).

- Фахівці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського мають ознайомитися з результатами анкетування та використовувати їх у своїй науково-дослідній роботі, зокрема, готуючи бібліографічні, реферативні та аналітичні матеріали, орієнтуватися на виявлену актуальну тематику інформаційних потреб освітян тощо.

- Оскільки 31% опитуваних не можуть отримати електронної копії документа, слід активізувати запровадження у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського електронної доставки документів.

2.2. Дослідження „Моніторинг ефективності використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів. Визначення перспективної тематики” проведено також у 2012 р.

Він відбувався у двох напрямках: 1) аналізувалися статистичні дані звернення користувачів веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського до бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів за період із жовтня 2011 р. по жовтень 2012 р.; 2) відстежувалися статистичні дані використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у читальному залі, кабінеті бібліотекознавства, книгосховищі головного приміщення ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та читальному залі філії № 1. Перспективну тематику визначали на основі аналізу інформаційних потреб користувачів

через анкетування (див. аналітичну довідку „Дослідження інформаційних потреб освітян і їх забезпечення галузевим бібліотечним комплексом ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (бібліографічною, реферативною та аналітичною інформацією)”. Оскільки подібні моніторинги в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського не проводилися, фахівці поки що не мали можливості відстежити динаміку результатів.

Завдання згаданого вище дослідження такі:

- проаналізувати статистичні дані про звернення користувачів до бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів, розміщених на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у період з жовтня 2011 р. по жовтень 2012 р.;
- проаналізувати статистичні дані використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у головному приміщенні ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та читальному залі філії № 1;
- порівняти результати використання бібліографічних, реферативних та аналітичних матеріалів у головному приміщенні ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та на філії № 1.

Дослідження засвідчило, що найбільш популярним серед віддалених користувачів веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є інформаційно-бібліографічний ресурс „Видатні педагоги України”. Стабільно затребуваними є і інформаційно-бібліографічні ресурси „Педагоги-новатори”, „Видатні бібліотекознавці та бібліографознавці” та підрозділи „Бібліографічна продукція мережі освітянських бібліотек”, „Реферативна інформація”.

Аналіз результатів використання бібліографічних показників по ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського показав, що:

- бібліографічні показники, підготовлені фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, активно використовують аспіранти, вчителі та вихователі, викладачі ВНЗ та студенти;

- бібліографічними показниками, підготовленими фахівцями мережі освітянських бібліотек, здебільшого цікавляться співробітники ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- бібліографічні показники, підготовлені фахівцями інших бібліотек, використовують співробітники ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, викладачі ВНЗ, аспіранти, вчителі та вихователі, студенти;

- серед користувачів бібліотеки реферативним виданням надають перевагу викладачі ВНЗ.

Вивчення результатів моніторингу сприятиме вдосконаленню інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та подальшому формуванню інформаційного ресурсу з питань педагогіки, психології та освіти на базі бібліотеки.

2.3. У 2014 р. здійснено **моніторинг ефективності використання бібліографічних, реферативних та аналітичних матеріалів (2012–2014 рр.)**, актуальність якого продиктовано потребою активізувати забезпечення освітян бібліографічною, реферативною та оглядово-аналітичною інформацією. Аналізувалися статистичні дані використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у традиційній формі.

Завданнями моніторингу було:

- проаналізувати та порівняти статистичні дані використання протягом досліджуваного періоду бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у головному приміщенні ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- проаналізувати та порівняти статистичні дані використання протягом досліджуваного періоду бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у читальному залі філії № 1;

- порівняти результати використання протягом досліджуваного періоду бібліографічних, реферативних та аналітичних матеріалів у головному приміщенні ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та в читальному залі філії № 1.

Основні висновки за результатами проведеного моніторингу:

1. *Аналіз* статистичних *даних* використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у *головному приміщенні* ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського показав, що:

- більшість показників протягом досліджуваного періоду коливаються (максимум припадає на 2013 р., зменшення спостерігалось у 2012 і 2014 рр.). Це можна пояснити тим, що запити облікували у 2012 р. протягом 8 місяців (з квітня по листопад), у 2013 р. – 12 місяців (із січня по грудень), у 2014 р. – 10 місяців (із січня по жовтень);

- користувачі бібліотеки переважно звертаються до науково-допоміжних показників (268), друге місце посідають біобібліографічні (199), третє – рекомендаційні 84;

- актуальними є показники, підготовлені фахівцями інших бібліотек (219 запитів), на 10 замовлень менше надійшло на посібники освітянських бібліотек (209), до видань ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського звернулися 123 особи;

- найчастіше показники використовують співробітники бібліотеки (73) для своєї роботи (організація книжкових виставок, оприлюднення на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в рубриці „Бібліографічна продукція мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України” тощо),

- максимальна кількість запитів від співробітників бібліотеки, яка надійшла на персональний абонемент (45 – у 2012 р.), до читального залу (96 – у 2013 р.), пояснюється тим, що літературу для співробітників видавали саме в цих структурних підрозділах;

- незважаючи на те, що реферативні видання передусім адресовано науковим працівникам, кількість запитів від науковців НАПН України та викладачів ВНЗ незначна (4 та 8, відповідно). До цих видань, здебільшого, звертаються співробітники ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (73), використовуючи їх у своїй роботі.

2.3 *аналізу* статистичних даних використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів на філії № 1 ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського можна зробити висновок, що:

- більшість показників протягом досліджуваного періоду також коливаються (максимум припадає на 2013 р., зменшення – на 2012 і 2014 рр.);
- користувачі бібліотеки переважно звертаються до біобібліографічних показників (530 запитів), за ними йдуть науково-допоміжні (486) та рекомендаційні (459);
- актуальними є показники, підготовлені фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (701 запит), на 300 замовлень менше надійшло на посібники освітянських бібліотек (401), на видання інших бібліотек – 373 звернень;
- максимальна кількість запитів на бібліографічні показники надходить від науковців НАПН України (292), від співробітників філії № 1 (273), студентів (247), учителів та вихователів (206);
- реферативними виданнями найчастіше цікавляться саме ті категорії користувачів, на яких вони розраховані, зокрема співробітники філії № 1 (31), науковці НАПН України (27) та викладачі ВНЗ (23).

3. *Порівняльний аналіз* статистичних даних по головному приміщенню ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та філії № 1 свідчить про те, що:

- протягом досліджуваного періоду філія № 1 мала найвищі показники затребуваності бібліографічних показників,
- суттєвих відмінностей між показниками загальної кількості запитів на реферативні видання не виявлено.

З огляду на зроблені вище висновки пропонуємо такі рекомендації.

1. Розробити систему заходів із популяризації бібліографічної продукції, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів, що включає:

- аналіз розділу 011/016 Бібліографії фонду головного приміщення та філії № 1 ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського й підготовка довідки;
- виступи на конференціях, семінарах та інших масових заходах;

- книжкові виставки з використанням бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів;

- постійно діюча виставка нових надходжень, де експонуються всі бібліографічні посібники, які надійшли до бібліотеки;

- поєднання реклами конкретних видань із бібліографічним навчанням під час довідково-бібліографічного обслуговування користувачів бібліотеки.

2. Удосконалити облік використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів.

3. Оскільки відділи наукової реферативної інформації та науково-аналітичної обробки і поширення інформації у сфері освіти також проводять подібні дослідження, доцільно наступні моніторинги планувати за напрямками:

- ефективність використання бібліографічних посібників у головному приміщенні (в традиційній та електронній формі);

- ефективність використання бібліографічних посібників на філії № 1 (у традиційній та електронній формі);

- ефективність використання реферативних матеріалів (у традиційній та електронній формі);

- ефективність використання оглядово-аналітичних матеріалів.

4. Наступне дослідження провести у 2016 р.

2.4. Метою **моніторингу ефективності використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів у електронному вигляді** (за період 2013–2014 рр.) було сприяння вдосконаленню формування інформаційного ресурсу з питань педагогіки, психології та освіти на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. У рекомендаціях моніторингу наголошено на потребі: популяризації сторінок веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, вжиття заходів для розміщення посилань на сайтах провідних освітянських бібліотек відомостей про науково-інформаційну діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; щомісячне відслідковування статистичних даних відвідувань відповідних інформаційних сторінок; популяризація сторінки

веб-порталу у статтях, виступах на конференціях та семінарах, усіх масових заходах. Реферативні ж огляди запропоновано залишати огляди лише за останні 3 роки, оскільки ці інформаційні видання за попередній період включають матеріали, які вже втратили свою актуальність.

2.5. Для подальшого розвитку дистантних інформаційних послуг **„Віртуальна бібліографічна довідка”** проведено моніторинг її використання віддаленими користувачами за період із квітня 2009 р. по жовтень 2013 р. та підготовлено аналітичну довідку „Моніторинг використання «Віртуальної бібліографічної довідки» віддаленими користувачами (2009–2013 рр.)” (за результатами аналізу бібліографічних довідок, виконаних фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського).

Завданням моніторингу було: 1) проаналізувати статистичні дані щодо категоріальної, тематичної та топографічної диференціації запитів до служби „Віртуальна бібліографічна довідка”, виконаних співробітниками ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, та показати їх динаміку; 2) проаналізувати статистичні дані щодо виконаних співробітниками ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського запитів із педагогічної тематики та простежити їх динаміку; 3) підготувати висновки та рекомендації за результатами моніторингу.

Аналіз основних категорій користувачів „Віртуальної бібліографічної довідки” показав, що серед користувачів переважає студентська молодь (57,3% від загальної кількості користувачів), її інформаційні потреби пов’язані з виконанням навчальних завдань, зокрема підготовкою дипломних, курсових робіт, рефератів тощо.

Результат аналізу диференційованого зрізу користувачів не дає підстав стверджувати, що кількість користувачів певної категорії з кожним роком зростає.

Оскільки реєстрація користувачів „Віртуальної бібліографічної довідки” передбачена лише за трьома категоріями, то немає можливості більш детально проаналізувати запити спеціалістів та студентів, адже до довідки звертаються викладачі, вчителі, вихователі, психологи, соціальні

працівники, студенти вищих навчальних закладів різних профілів та ін. Хоча такий аналіз допоміг би прослідкувати тематику запитів зазначених вище категорій користувачів.

Проаналізоване дало змогу всі запити розподілити за окремими блоками. Із 28 блоків детально вивчено 10 – „Педагогіка” та суміжні галузі, а також блок „Бібліотечна справа”.

Динаміка пріоритетних тем блоку „Педагогіка” показує зростання кількості відповідей на запити з проблем вищої освіти (з 11 запитів у 2009 р. до 21 – у 2013 р.), початкової освіти (з 7 – у 2009 р. до 61 – у 2013 р.), дошкільної освіти та виховання (з 5 – у 2009 р. до 15 – у 2013 р.), з питань організації роботи вчителя (із 3 запитів у 2009 р. до 14 – у 2013 р.).

Має тенденцію зменшення кількості відповідей на запити з питань підручникотворення (з 21 запиту у 2012 р. до 4 – у 2013 р.), історії освіти та педагогічної думки (з 26 – у 2012 р. до 3 – у 2013 р.), управління освітою (з 16 запитів у 2012 р. до 2 – у 2013 р.). Можливо, це пов’язано як із збільшенням електронних ресурсів відкритого доступу з означених питань, так і можливістю скористатися архівом виконаних довідок.

Окремо зазначимо, що запити по блоку „Економіка” займають друге місце в архіві виконаних фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського віртуальних довідок – 469 (18,2% від їхньої загальної кількості). Пояснюється це тим, що фахівці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського відповідають і на непрофільні запити, а оскільки значна кількість запитів, які надходять до Об’єднаної довідкової служби бібліотек України „Віртуальна бібліографічна довідка”, стосується питань економіки, то відповіді надаються саме з цього питання.

Топографічний аналіз віддалених користувачів засвідчив, що найактивнішими користувачами служби є жителі Києва та Київської області (32%). Незважаючи на те, що переважна більшість користувачів служби є жителями столиці, обласних центрів, інших великих міст, вони не прагнуть отримувати матеріали в бібліотеці свого міста, а звертаються до інформаційних послуг ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, і тому

оператори додатково рекламують їх („Пропонуємо скористатися послугою ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського „Електронна доставка документів”, „Вищезазначені видання знаходяться у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського” тощо).

Аналіз результатів моніторингу дав підстави рекомендувати таке:

- щорічно проводити аналіз виконаних фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського довідок, які надходять до Об'єднаної довідкової служби бібліотек України „Віртуальна бібліографічна довідка”;

- популяризувати Об'єднану довідкову службу бібліотек України „Віртуальна бібліографічна довідка” серед споживачів інформації, використовуючи різні форми інформаційно-бібліографічного обслуговування, виступи на конференціях, семінарах, під час круглих столів тощо;

- через Об'єднану довідкову службу бібліотек України „Віртуальна бібліографічна довідка” продовжити популяризацію послуги ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського „Електронна доставка документів”;

- у зошиті обліку виконаних віртуальних бібліографічних довідок додати графу „види бібліографічних довідок” – тематичні, уточнюючі, адресно-бібліографічні, фактографічні;

- залучати до виконання запитів, які надходять до „Віртуальної бібліографічної довідки”, фахівців відділу наукового та прикладного бібліотекознавства та філії № 1 ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- обговорити на засіданні вченої ради ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського питання доцільності створення автономної „Віртуальної бібліографічної довідки”, яка працюватиме на матеріально-технічній базі бібліотеки. У 2010 р. це питання вже порушувалося, хоча позитивного рішення не було прийнято через відсутність кадрів та відповідного програмного забезпечення.

Науковці також відслідкували категоріальну, тематичну та топографічну диференціацію запитів до служби „Віртуальна бібліографічна довідка”, виконаних співробітниками ДНПБ України

ім. В. О. Сухомлинського, і представили їх динаміку. Проаналізовано і статистику запитів з педагогічної тематики та простежено їх динаміку.

2.6. Подальший розвиток он-лайн сервісів поставив на порядок денний і потребу моніторингу використання послуги ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського „Запитай у бібліотекаря” віддаленими користувачами.

В останні роки в зв'язку з поширенням інформаційних технологій та накопиченням інформації набули популярності нові форми інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів. Свідченням змін у довідково-бібліографічному обслуговуванні (ДБО) є створення віртуальних довідкових служб, які вперше з'явилися у США 1995 р. З поширенням у світі ІКТ їх організували в усіх країнах, зокрема і в Україні (2003 р.). Ці служби мають назви „Віртуальна довідка” або „Запитай бібліотекаря” й орієнтовані на обслуговування віддалених користувачів та надання готової інформації у вигляді посилань на мережеві ресурси, бібліографічних списків, фактографічних даних тощо. Питання дистанційного ДБО вивчали Т. Добко, О. Жабко, О. Ісаєнко, В. Медведєва, Д. Соловяненко, Л. Трачук, М. Нещерет та ін.

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського також активно запроваджує у своїй діяльності нові види й форми обслуговування. У червні 2013 р. було започатковано службу „Запитай бібліотекаря” (далі – Служба), організація якої зумовлена об'єктивними причинами: необхідністю створення порталу, збільшення електронних ресурсів, формування нової читацької аудиторії, котра має потребу в цілодобовому доступі до інформації. Служба виконує ті ж типи довідок, що й традиційне ДБО: адресні, фактографічні, тематичні, уточнювальні. Зазвичай фахівці надають інформацію про наявність конкретних документів у фондах бібліотек, значення термінів, з'ясовують факти, події, уточнюють бібліографічні дані документа, готують тематичні довідки, що не потребують складного бібліографічного пошуку. Також виконуються й орієнтувальні довідки (правила користування бібліотекою та режим її роботи, надавані послуги тощо). Щоб відповісти на запити,

використовуються як традиційні, так і електронні каталоги та картотеки книгозбірні, електронні каталоги бібліотек України й світу, а також усі наявні засоби комунікацій: Інтернет, телефон, e-mail. Служба працює в режимі „запит-відповідь”, тобто користувач має можливість запитати та отримати відповідь електронною поштою, через Скайп або телефоном. На початку роботи нами були випробувані основні програми, які поширені у світі для надання цієї послуги: Meebo, Digsby, Redhelper, JivoSite. Однак через відсутність відповідного програмного забезпечення у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для віддаленого спілкування в чаті було вирішено використовувати лише програму Скайп.

У Службі задіяні фахівці відділів наукової інформаційно-бібліографічної діяльності та наукового і прикладного бібліотекознавства.

У межах НДР з метою вдосконалення всіх форм ДБО в бібліотеці та якісного задоволення інформаційних потреб користувачів проведено дослідження ефективності використання служби „Запитай бібліотекаря” у 2013–2014 рр.

Отримані результати моніторингу звернення до Служби упродовж 18 місяців її функціонування на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського засвідчили її запитуваність та важливість удосконалення форм доступу до неї з використанням іншого програмного забезпечення. Моніторинг дав змогу окреслити перспективи розвитку даної послуги, зокрема: популяризувати Службу на конференціях, семінарах, зборах, педагогічних радах; сприяти формуванню інформаційної культури користувачів, зокрема віддалених; розробити пам’ятку для користувачів цієї Служби.

2.7. Щорічно проводився моніторинг масиву реферативної інформації з питань педагогіки, психології, освіти, опублікованої у чотирьох серіях УРЖ “Джерело” для виявлення повноти опублікування згаданої реферативної інформації.

Моніторинг масиву реферативної інформації за 2011 р. дав підстави для таких висновків та рекомендацій, які було реалізовано:

- щорічно аналізувався стан опублікування масиву реферативної інформації з питань педагогіки, психології, освіти в чотирьох серіях УРЖ „Джерело”;

- за матеріалами моніторингів підготовлено статті;

- направлено лист директорові ІПРІ НАН України з уточненням переліку видань, представлених в УРЖ „Джерело”, з додатком про всі наукові видання з питань педагогіки, психології, освіти, які реферує ДНПБ України у співпраці з освітянськими бібліотеками України;

- ініційовано до ІПРІ НАН України, НБУВ, НАПН України започаткування ще однієї серії УРЖ „Джерело” – Серії 5 „Педагогіка, психологія, освіта”;

- для зміцнення координаційних зв’язків з мережею освітянських бібліотек України підготовлено листи ректорам Херсонського державного університету та Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова щодо передачі до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського рефератів на наукові статті зі збірника наукових праць „Інформаційні технології в освіті” та журналу „Соціальна психологія”;

- підготовлено листи до НБУВ щодо передачі до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського рефератів на статті з наукових видань Житомирського державного університету ім. Івана Франка, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Донецького національного технічного університету, Національного університету „Києво-Могилянська академія”, Львівського національного університету імені Івана Франка, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, які НБУВ отримує від означених закладів та інших установ для розміщення їх у реферативній БД на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- підготовлено листи до ректорів навчальних закладів та НБУВ для з’ясування причин відсутності рефератів на статті з Наукового вісника Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Ушинського, Наукових записок Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, Наукових записок

Ніжинського державного педагогічного університету, які занесено до „Переліку періодичних видань”, представлених в УРЖ „Джерело” на сайті ІПРІ НАН України.

2.8. У 2013–2014 рр., щоб виявити повноту щорічного опублікування реферативної інформації з питань педагогіки, психології та освіти, було проведено **моніторинг масиву реферативної інформації та динаміку її друку** в чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2012 р. та, відповідно, за 2013 р. Вирішувалися такі завдання:

- узагальнення статистичних відомостей про опублікування рефератів з питань педагогіки, психології, освіти, які готує ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського самостійно та у співпраці з освітянськими бібліотеками мережі, а також складених іншими установами;

- здійснення порівняльного аналізу з даними за 2007–2011 рр.;

- аналіз стану відображення назв періодичних і продовжуваних видань з питань педагогіки, психології, освіти в означеному виданні та в „Переліку періодичних видань”, представлених в УРЖ „Джерело”, розміщеному на сайті Інституту проблем реєстрації інформації НАН України;

- підготовка висновків та рекомендацій за результатами моніторингу.

Аналіз даних реферування статей із періодичних та продовжуваних видань з питань педагогіки, психології і освіти в чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2012 р., підготовлених ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського самостійно та в кооперативній співпраці з освітянськими бібліотеками мережі, показав, що всього за цей час опубліковано реферати на 2120 статей із 25 назв видань, а це на 31 статтю менше і на 2 назви видань більше, ніж у 2011 р. (у 2011 р., відповідно, 2151 стаття з 23 назв видань). У чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2012 р. розміщено реферати на статті 20 назв з 21 назви видань (журнал „Позашкільна освіта та виховання” не надходить до бібліотеки), що реферуються ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, та на 5 назв із 18 назв видань, що реферуються в рамках кооперативного проекту освітянськими бібліотеками.

Проаналізовано дані оприлюднення реферативної інформації в УРЖ „Джерело” з часу участі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у проекті НБУВ. Наприклад, у 2007 р. було опубліковано реферати на 1345 статей із 14 назв видань, у 2008 р. – на 1827 статей з 21 назви видань, у 2009 р. – на 1907 статей з 27 назв видань, у 2010 р. – реферати на 1766 статей із 27 назв видань, у 2011 р. – 3042 статті з 29 назв видань, у 2012 р. – реферати на 2830 статей з 32 назв видань. Хоча кількість рефератів відносно таких років як 2009–2010 і 2011–2012 рр. має тенденцію до незначного зменшення, зокрема в 2010 р. їх було менше на 141 реферат, ніж у 2009-му, а в 2012-му менше на 212 рефератів, ніж у 2011 р.

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського розпочала у 2013 р. формування галузевої реферативної БД у САБ ІРБІС і, як результат співпраці з НБУВ, було введено реферативну інформацію з питань педагогіки, психології та освіти з видань тих установ, що не беруть участі у кооперативному проекті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

З моніторингу можна зробити такі висновки і надати пропозиції:

- моніторинг масиву реферативної інформації та динаміки її опублікування в чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2012 р. дає можливість констатувати стабільне, хоч і незначне, нарощування обсягу реферативної інформації з питань педагогіки, психології і освіти, що публікується в чотирьох серіях УРЖ „Джерело”. Однак слід зазначити, що, як і в попередні роки, в УРЖ „Джерело” за 2012 р. реферати на статті з усіх періодичних видань, які співробітники бібліотеки реферують і передають до НБУВ, публікуються із півтора-дворічним запізненням. Регулярність опублікування рефератів на статті з продовжуваних видань, що реферуються освітянськими бібліотеками, прослідкувати ще важче, оскільки згаданий кооперативний проект перебуває на стадії становлення;

- важливо щорічно моніторити масив реферативної інформації з питань педагогіки, психології, освіти, що з`явився в чотирьох серіях УРЖ „Джерело”, попередньо проаналізувавши стан його опублікування за 2013 р.;

- незважаючи на те, що на 01.06.2013 р. освітянські бібліотеки реферували вже 20 видань (у 2013 р. залучено видання Київського університету ім. Бориса Грінченка „Педагогічний процес: теорія і практика. Серія „Педагогіка і психологія” та журнал Львівського ІІПО „Наукова думка”), слід і надалі зміцнювати координаційні зв'язки з освітянськими бібліотеками мережі зі створення реферативної інформації з питань педагогіки, психології, освіти. Зокрема, доцільно почати переговори з реферування таких видань, як: Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Ушинського, Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, Наукові записки Ніжинського державного педагогічного університету, які занесено до „Переліку періодичних видань”, представлених в УРЖ „Джерело” на сайті ІІПІ НАН України, але реферати на статті з яких, за даними моніторингу 2009–2012 рр., в УРЖ „Джерело” не друкувалися;

- і надалі розміщувати реферативну інформацію з питань педагогіки, психології та освіти у галузевій реферативній БД ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з видань тих установ, що не беруть участі у кооперативному проекті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

2.9. У 2014 р. проведено повторний моніторинг масиву реферативної інформації з питань педагогіки, психології, освіти, опублікованої в чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2013 р.

Мета цього моніторингу – така ж, як і в попередні роки.

З'ясовано, що в чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2013 р. розміщено реферати на статті з 14 назв із 20 назв видань (у 2012 р. – на всі 20 назв видань), що реферуються ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, та 9 назв із 22 назв видань (у 2012 р. – 5 назв із 17 назв видань), що реферуються в рамках кооперативного проекту освітянськими бібліотеками.

Усього в чотирьох серіях УРЖ „Джерело” за 2013 р. опубліковано українською мовою реферати на 3138 статей із 30 назв періодичних і продовжуваних видань, що на 308 статей більше і 2 назви видань менше, ніж у 2012 р. (у 2012 р., відповідно – на 2830 статей із 32 назв видань).

Окреслено коло видань, реферати на статті з яких постійно друкуються в УРЖ „Джерело”, та ті, які давно включено до проекту ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, але досі ні разу не з’явилися на його сторінках.

Поява нових видань в УРЖ „Джерело” як у 2012 р., так і в 2013 р, які реферуються бібліотеками закладів освіти, що беруть, зокрема, і участь в кооперативному проєкті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, говорить, що все більше навчальних закладів України розуміють важливість реферативної інформації в розвитку педагогічної науки, та підтверджує результати відповідної координаційної роботи головної книгозбірні галузі, зокрема відділу наукової реферативної інформації.

2.10. Досліджено також стан **реферування наукових періодичних і продовжуваних видань**, засновником або співзасновником яких є НАПН України та її підвідомчі установи, станом на лютий 2012 р.

Проведене дослідження дало можливість:

- виявити нові видання для реферування шляхом організації кооперативної роботи з установами НАПН України;
- визначити напрями роботи з популяризації наукових видань, засновником або співзасновником яких є НАПН України та її підвідомчі установи;
- виокремити на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського із загального списку „Наукової періодики та збірників наукових праць України з питань педагогіки й психології” наукові видання НАПН України;
- виступити перед Президією НАПН України з ініціативою про розміщення електронних копій усіх періодичних друкованих наукових видань, засновником або співзасновником яких є НАПН України та її підвідомчі установи, на сайті НБУВ у ресурсі „Наукова періодика України”.

У межах даного напрямку також досліджувалося забезпечення галузі реферативною інформацією з питань дошкільної, початкової та середньої освіти і виховання в загальнодержавній реферативній БД “Україніка наукова” за 1998–2012 рр. за допомогою бібліометричного методу. Проаналізовано потік наукових публікацій з означених питань освіти і

виховання. Висвітлено реферативну інформацію не тільки про найбільш активно досліджувані теми і лакуни в цій сфері та інтенсивність їх відображення в окремі роки, а й про наукові установи та вищі навчальні заклади, які є лідерами в науковій діяльності з актуальних питань реформування дошкільної, початкової та середньої освіти та виховання. Наголошено на важливості відображення результатів наукових досліджень в реферативній БД „Україніка наукова”. Доцільним було б активно популяризувати достатньо потужний масив реферативних інформаційних ресурсів НБУВ з метою відображення в них усіх видань, що випускають наукові організації з питань дошкільної, початкової та середньої освіти і виховання, їх подальшого використання вітчизняними вченими-педагогами для розв’язання нагальних проблем у цій галузі.

2.11. Протягом 2013 р. здійснювався **моніторинг відвідування** віддаленими користувачами веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського інформаційно-аналітичних рубрик, зокрема таких: „Педагоги-новатори в Україні”, „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки”, „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди”, „Результати наукової діяльності установ НАПН України”. За результатами моніторингу підготовлено аналітичну довідку та опубліковано 2 статті у фахових періодичних виданнях, які заявлені в переліку фахових видань України в галузі технічних, історичних наук, соціальних комунікацій (книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство) та індексуються Google Scholar.

2.12. Розроблено методичні та організаційні засади започаткування електронного наукового інформаційно-аналітичного періодичного видання з питань освіти, педагогічної та психологічної наук, які покладено в основу описової **моделі галузевого інформаційно-аналітичного періодичного видання**. Обґрунтовано перспективу створення такого видання на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як одного з важливих напрямів науково-видавничої та інформаційно-аналітичної діяльності бібліотеки. Здійснено порівняльну характеристику традиційних та електронних періодичних

видань; проаналізовано деякі інформаційно-аналітичних видань провідних освітянських бібліотек, національних книгозбірень та установ НАПН України; обґрунтовано мету й завдання галузевого інформаційно-аналітичного періодичного видання.

Створення подібного оригінального інформаційного продукту на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського пов'язане з реалізацією таких **функцій**: забезпечення інтегрування інформаційних ресурсів бібліотеки в європейську світову інформаційну інфраструктуру та посилення їх ролі в реалізації національної інформаційної й освітньої політики; інформаційно-аналітичний супровід фахової діяльності різних категорій користувачів у найбільш сприйнятному, доступному вигляді; популяризація науково-аналітичної інформації, а також результатів наукових досліджень ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; розширення й удосконалення активних форм інформаційно-аналітичного обслуговування користувачів; адаптація інформації (знань), що розкриватиме та розширюватиме інформаційний потенціал бібліотеки; підвищення кваліфікації науковців і практиків освітньої галузі, професійного зростання працівників бібліотечно-інформаційної сфери.

З огляду на фахові потреби управлінців та науковців освітньої галузі можна виокремити такі **перспективні напрями** створення інформаційно-аналітичної продукції: моніторинг ЗМІ з актуальних питань педагогіки, психології та освіти; підготовка аналітичних матеріалів для науково-дослідних проектів, здійснюваних НАПН України; формування галузевої аналітичної БД із психолого-педагогічних питань; вивчення, узагальнення та застосування інноваційного досвіду роботи вітчизняних і зарубіжних інформаційно-аналітичних структур, передусім провідних бібліотек України; залучення науковців НАПН України як експертів із проблем теорії педагогіки з метою створення якісних оглядово-аналітичних документів; налагодження партнерства та кооперації з аналітичної діяльності, що сприятиме підвищенню професійного рівня підготовки й кваліфікації

працівників бібліотечно-інформаційної сфери та впровадженню інноваційних методів роботи в практику діяльності фахівців освітянських бібліотек.

Використання емпіричних методів (анкетування, моніторинги), результати яких було висвітлено в дослідженні, дало змогу визначити **перспективні напрями розвитку** інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Такими є:

- розширення і поглиблення бібліографічного та реферативного галузевого ресурсу з актуальних психолого-педагогічних проблем на основі взаємодії ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з бібліотеками освітянської мережі;

- продовження роботи з конвертування реферативних записів, зроблених у програмі „Greenstone” у САБ ІРБІС-64;

- розширення кола наукових періодичних та продовжуваних видань шляхом реферування електронних періодичних видань, видань Інституту обдарованої дитини;

- здійснення бібліометричного аналізу потоку наукових публікацій з питань освіти і виховання в загальнодержавній реферативній БД „Україніка наукова”;

- підвищення якості реферативної інформації та розвитку реферативних вітчизняних баз даних;

- заснування наукового інформаційно-аналітичного періодичного видання з питань освіти, педагогічної та психологічної наук;

- забезпечення інформаційної взаємодії з інформаційно-аналітичними центрами в Україні (СІАЗ НБУВ тощо);

- проведення бібліометричних і наукометричних досліджень із сучасних проблем освіти, педагогічної та психологічної наук;

- забезпечення методологічної підтримки розвитку інформаційно-аналітичної діяльності освітянських бібліотек.

Таким чином, перспективні напрями розвитку інформаційної (реферативної, інформаційно-аналітичної) діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського визначали з урахуванням теретичних і методичних

напрацювань та на підставі фактичних моніторингів ефективності використання створюваних ресурсів, вивчення досвіду ведення такого виду діяльності в інших бібліотечно-інформаційних установах України та світу. Константовано потребу подальшого формування галузевої реферативної БД ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, розширення кола учасників корпоративного реферативного проекту, активного впровадження новітніх форм науково-інформаційного забезпечення потреб освітянської галузі, зокрема створення спеціалізованого галузевого інформаційно-аналітичного періодичного видання, тощо. Потребує уваги і організаційно-методичне забезпечення нових видів робіт та підвищення кваліфікації співробітників бібліотечних установ, котрі беруть участь у корпоративних проектах.

3. Виявлення та опрацювання документальних джерел з метою формування комп'ютерних баз даних інформаційно-аналітичних матеріалів з актуальних психолого-педагогічних питань

Завдання даного напрямку націлили колектив ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на багатоаспектну інформаційно-аналітичну роботу, зокрема на створення системи бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації.

3.1. Особливої уваги під час дослідження надавали створенню бібліографічної інформації та формуванню бази даних „Періодика”. З цією метою здійснювалося бібліографічне опрацювання первинних документних ресурсів з питань педагогіки та психології для роботи над інформаційно-аналітичними та реферативними документами в традиційній та електронній формі, зокрема:

Протягом 2012–2014 рр. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського отримала 346 назв періодичних видань, з них: 292 назви журналів, 54 – газет. Із питань педагогіки – 221 назва періодичних видань, серед них: 182 назви журналів, 39 – газет. Із психології – 26 назв періодичних видань (відповідно, 24 назви журналів, 2 – газет). База даних (БД) „Періодика” САБ ІРБІС поповнилася записами із 127 назв, серед них: з питань педагогіки – 112 назв журналів та 3 назви газет, а з питань психології – 12 назв журналів. В результаті аналітико-синтетичного опрацювання періодичних видань і формування галузевої БД „Періодика” **самостійно створено 30759 аналітичних бібліографічних записів** (зміст періодичних видань, їх аналітичне опрацювання: індекси УДК, предметні рубрики, ключові слова, анотації тощо) **з 2463 примірники періодичних видань.**

З метою втілення в практику розробок НДР та для розширення і пришвидшення процесів зі створення БД „Періодика” електронного каталогу продовжувався обмін записами з 11 освітянськими бібліотеками України, започаткований ще в 2009 р. (Наукова бібліотека НПУ ім. М. Драгоманова, Миколаївська науково-педагогічна бібліотека, Львівська обласна науково-

педагогічна бібліотека, бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Кримського гуманітарного університету (м. Ялта), Кримського інженерно-педагогічного університету (м. Сімферополь), Житомирського державного університету імені Івана Франка, комунального вищого навчального закладу „Херсонська академія неперервної освіти”, Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків), Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти). **Доопрацьовано 11996 записів із 57 назв періодичних видань (1040 примірників).** З другого півріччя 2013 р. обмін здійснюється через FTP-сервер, що надає можливість бібліотекам-учасникам Договору про спільну діяльність щодо обміну електронними бібліографічними записами самостійно запозичувати записи.

Протягом 2012–2014 рр. відбувалося аналітико-синтетичне опрацювання періодичних видань України та країн СНД для систематичної картотеки статей із періодичних видань (СКС) у традиційній формі, завдяки чому СКС головного приміщення та філії поповнено на **106923 картки.**

3.2. Фахівці виконували також науково-методичне та поточне редагування окремих розділів СКС (відредаговано 1060 та 25939 карток відповідно). Здійснено науково-методичного редагування і тематичної картотеки (2413 карток).

3.3. Для подальшого формування системи інформаційного забезпечення освітянської галузі бібліографічною інформацією з актуальних питань педагогіки та психології зроблено такі кроки.

- Підготовлено **другий випуск біобібліографічного покажчика із серії „Майстри бібліотечної справи” – „Таїсія Іванівна Ківшар”** (упоряд.: Самчук Л. І., Січкара А. В.). Покажчик присвячено творчому доробку видатного українського бібліотекознавця і книгознавця, викладача, доктора історичних наук, професора, заслуженого працівника культури України Ківшар Таїсії Іванівни.

Видання має п'ять розділів, налічує 411 позицій (5,2 д. а.).

Розділ I „Хронологічний покажчик праць Т. І. Ківшар” містить бібліографічні описи праць Т. І. Ківшар. У розділі II „Наукова школа Т. І. Ківшар” подано бібліографічні описи дисертацій та авторефератів дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора й кандидата наук, науковим керівником яких була Т. І. Ківшар. У ньому виділено два підрозділи – „Доктори наук” і „Кандидати наук”. Розділ III „Офіційне опонування на захисті дисертацій, представлених на здобуття наукового ступеня доктора й кандидата наук” складається з бібліографічних описів дисертацій та авторефератів дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора й кандидата наук, офіційним опонентом на захисті яких була Т. І. Ківшар. У ньому також виділено два підрозділи – „Доктори історичних наук та наук із соціальних комунікацій” і „Кандидати історичних наук та культурології”. Розділ IV „Міжнародні та всеукраїнські конференції, семінари, круглі столи, на яких з доповідями виступила Т. І. Ківшар” містить бібліографічні описи програм заходів, де науковець виступала з доповідями. Розділ V „Література про життєвий і творчий шлях Т. І. Ківшар” відображає публікації про життєвий шлях, наукову діяльність Таїсії Іванівни. У додатку до посібника „Участь Т. І. Ківшар у загальнонаціональних та міжнародних проектах” подано перелік проектів, у яких Т. І. Ківшар брала участь у період з 1998 до 2008 р. Допоміжний апарат біобібліографічного покажчика містить: іменний покажчик прізвищ авторів, співавторів, упорядників, редакторів, видатних осіб та ін., поданих в алфавітному порядку, які зустрічаються в бібліографічному описі й анотаціях, а також прізвища осіб, про яких ідеться в тексті (персоналії); алфавітний покажчик назв праць Т. І. Ківшар; алфавітний покажчик назв міжнародних, всеукраїнських конференцій, семінарів, круглих столів, на яких виступила з доповідями Т. І. Ківшар; стаття від упорядників; список скорочень.

Покажчик адресовано бібліотекознавцям, бібліотекарям, бібліографам, студентам і всім, кого цікавить історія розвитку культури й бібліотечної справи України.

- Підготовлено біобібліографічний покажчик „**Духовний простір Васи́лини Миколаївни Хайруліної**” у серії „Ювіляри НАПН України” вип. 32 (4,9 д. а.). Видання присвячено творчому доробку та науково-педагогічній діяльності В. М. Хайруліної, директора єдиного в Україні Українського колежу ім. В. О. Сухомлинського, канд. пед наук, члена-кореспондента НАПН України, відмінника народної освіти, заслуженого працівника освіти України. Основний зміст покажчика викладено в чотирьох розділах, які мають суцільну нумерацію бібліографічних записів.

Розділ 1 „Життєвий і творчий шлях Васи́лини Миколаївни Хайруліної” представлено бібліографією публікацій про життя і діяльність В. М. Хайруліної. Розділ має два підрозділи. У першому з них – „В. М. Хайруліна – провідник ідей В. О. Сухомлинського” – висвітлено наукові досягнення і творчий пошук директора Українського колежу ім. В. О. Сухомлинського – Васи́лини Хайруліної. Другий підрозділ „У постійному пошуку під керівництвом директора” містить бібліографічні описи публікацій про інноваційну діяльність, творчі досягнення педагогічного колективу колежу, керованого В. Хайруліною.

Розділ 2 „Науково-педагогічні надбання В. М. Хайруліної” подає бібліографічні описи наукових праць педагога, які згруповано за видами документів. Документи кожного виду розміщено за зведеним українсько-російським алфавітом назв праць. Розділ складається з трьох підрозділів: „Дисертація та автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук”, „Окремо видані праці та праці за редакцією вченого”, „Статті з наукових збірників та періодичних видань”.

Розділ 3 „Педагогічні та філософські роздуми Васи́лини Хайруліної” ознайомлює з повнотекстовою версією статті В. М. Хайруліної „Що відрізняє Український колеж від інших навчальних закладів?”, а також цитатами та висловами, що розкривають філософію життя й наукову діяльність ювілярки.

Розділ 4 „Педагог, директор колежу, науковець: штрихи до портрета В. Хайруліної” включає привітання, спогади від колег, друзів, однодумців, близьких, які супроводжуються світлинами.

Для більш зручного користування біобібліографічним покажчиком розроблено допоміжний апарат.

- Підготовлено розділ 4 „Науково-освітня діяльність позашкільних навчальних закладів. Мала академія наук України” та розділ 5 „Дитячі об’єднання та євроклуби як система світової освітньої інтеграції” (обсягом 1,3 д.а.) до науково-допоміжного бібліографічного покажчика „**Позашкільна освіта України (2007–2011 рр.)**” (загальний обсяг 6,2 д. а.).

- Протягом 2012–2014 рр. здійснювався **науковий інформаційно-бібліографічний супровід науково-дослідницької теми „Науково-методичні засади підтримки обдарованих дітей схильних до дослідницької діяльності”**, над якою працювали співробітники відділу підтримки обдарованості та міжнародної співпраці Інституту обдарованої дитини НАПН України. Підготовлено **14 інформаційно-бібліографічних списків** з означеної тематики (1,2 д. а.). До Всеукраїнської науково-практичної конференції „Дослідницький компонент у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних закладів освіти: ретроспектива і перспектива”, організованої МОН України, НАПН України, Інститутом обдарованої дитини НАПН України, Національним центром „Мала академія наук України”, Житомирським державним університетом ім. Івана Франка та проведеної за підтримки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Екологічного клубу „Еремурус”, національного координатора Міжнародного освітнього проекту SPARE в Україні, **підготовлено каталог виставки „Вітчизняний та зарубіжний досвід роботи з обдарованими дітьми”**. Це видання сприятиме практичному втіленню принципів навчання та виховання обдарованих дітей в Україні, поглибленню наукових досліджень у цій сфері, узагальненню передового педагогічного досвіду та впровадженню його в практику сучасних навчальних закладів. Каталог охоплює 252 документи і має три розділи:

- I. Внесок вітчизняних дослідників у розроблення проблеми дитячої обдарованості.

- II. Вивчення питань обдарованості дітей у зарубіжних країнах.

III. Обдаровані діти: науковий доробок учених Росії.

- З метою інформаційного забезпечення фахових потреб науковців і практиків освітянської галузі України вторинними документами систематично здійснювалося **науково-бібліографічне обслуговування абонентів у режимі вибіркового розповсюдження інформації (ВРІ).**

Поетапність обслуговування абонентів така:

- визначення складу абонентів;
- вивчення інформаційних потреб абонентів;
- формування списку запитів, графіка надання інформації.

Абонентами ВРІ є члени Президії та науковці НАПН України:

- індивідуальні (Кремень В. Г., Савченко О. Я., Рогова П. І., Прокопенко І. Ф., Регейло І. Ю., Грищенко І. М., Слюсаревський М. М., Ничкало Н. Г., Тименко В. П., Гуржій А. М.);

- групові – Відділення загальної педагогіки та філософії освіти (акдемік-секретар Сухомлинська О. В.), лабораторія літературної освіти Інституту педагогіки НАПН України (зав. лабораторією Паламар С. П.).

Для визначення інформаційних потреб абонентам розіслано анкету з блоком запитань щодо відомостей про абонентів, тематики наукових досліджень (тематику запитів див. у додатку) та видів документів, за якими здійснювалося інформування, тощо.

У режимі ВРІ науковці обслуговували, в першу чергу, на основі власної генерації БД. Крім того, долучали відомості про опубліковані матеріали з державних бібліографічних покажчиків України: „Літопис авторефератів”, „Літопис журнальних статей”, „Літопис книг”, „Нові видання України” та з УРЖ „Джерело”. Для передачі інформації в режимі ВРІ задіювали електронну пошту.

За звітний період абонентам надіслано 409 бібліографічних списків загальною кількістю 58,9 д. а.

- На замовлення науковців НАПН України та МОН України виконувалися **бібліографічні письмові довідки** (всього – **33**, обсягом – **6 д. а.**), зокрема, це: „Якість вищої освіти”, „Профорієнтація учнів середніх

навчальних закладів у Великобританії”, „Проблеми психолого-соціальної підтримки і корекційно-педагогічної роботи з дітьми з генетичними і інтелектуальними відхиленнями на сторінках часописів «Український вісник експериментальної педагогіки та рефлексології», «Вестник просвещения» (1925–1930 pp.)”, „Віктор Васильович Чепелик (1927–1999) – український архітектор, історик архітектури, академік, викладач”, „Національні та державні бібліотеки України”, „Активізація пізнавальної діяльності студентів в процесі навчання”, „Стратегія розвитку вищого навчального закладу”, „Життя, присвячене дітям (література про О. А. Захаренка)”, „Оформлення наукових робіт”, „Праці В. Ф. Шаталова у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського”, „Наративний підхід в навчанні і вихованні” тощо.

• З метою оперативного обслуговування віддалених користувачів **забезпечувалося функціонування віртуальної бібліографічної довідки**. За звітний період надано **1396** таких довідок (див. табл. 1).

Таблиця 1

Тематика	К-ть довідок			Тематика (продовження)	К-ть довідок		
	2012	2013	2014		2012	2013	2014
Педагогіка, освіта	302	289	213	Природничі науки	9	5	–
Психологія	7	6	15	Техніка	14	1	–
Бібліотечна справа	44	22	11	Мистецтво	7	1	–
Релігія	1	3	–	Мовознавство	27	26	8
Філософія	4	8	1	Літературознавство	21	31	18
Політологія	5	2	–	Географія	7	4	–
Економіка	79	91	10	Історія	8	12	3
Правознавство	9	34	9	Культура	1	8	3
Військова справа	1	–	–	Соціологія	–	5	–
Інформатика	–	2	1	Хімія	–	1	–
Музика	–	3	–	Краєзнавство	1	–	–
Журналістика	1	–	–	Видавнича справа	2	–	–
				Всього за рік	550	554	292

Відповіді на запити надавалися у вигляді тематичних бібліографічних списків, посилань на електронні адреси повнотекстових мережевих документів, комбінацій списку та адрес посилань. На запити на конкретні видання в фондах бібліотек користувач отримує уточнений бібліографічний опис із зазначенням місця зберігання. Виконуючи запити користувачів, науковці використовують електронний каталог не тільки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, а й інших бібліотек, зокрема, НБУ

ім. В. І. Вернадського, Наукової бібліотеки НПУ ім. М. П. Драгоманова, Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, КНУ імені Тараса Шевченка та ін.

• За допомогою послуги „Запитай бібліотекаря” співробітники установи надали 135 довідок, із них:

- через e-mail (44),
- через Скайп (48),
- телефоном (43).

Типи довідок: адресні (69), тематичні (48), уточнюючі (8), фактографічні (10).

• Для продовження формування системи інформаційного забезпечення освітянської галузі на порталі ДНПБ України у розділі „Науково-інформаційна діяльність” (у підрозділі „Інформаційно-аналітична продукція”) представлено бібліографічну, реферативну та аналітичну продукцію.

Зокрема, розміщено такі бібліографічні посібники з актуальних проблем педагогіки, психології та освіти (http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354):

- 1 бібліографічний огляд „Інклюзивна освіта в Україні” (0,6 д. а.);
- 1 каталог виставки „Вітчизняний та зарубіжний досвід роботи з обдарованими дітьми” (1,8 д. а.);
- 9 інформаційних бібліографічних списків (1,64 д. а.), з них:
 - ✓ 1 список за новими надходженнями авторефератів дисертацій до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського „Професійна підготовка вчителів початкової школи”;
 - ✓ 8 інформаційних бібліографічних списків за новими надходженнями до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського „Реформування освіти: зарубіжний досвід”;
- 10 рекомендаційних бібліографічних списків (9,06 д. а.), з них:
 - ✓ 2 списки до Першого уроку у 2013/2014 та 2014/2015 навчальному році „Тарас Шевченко – гордість українського народу” й „Україна – єдина країна” (2,05 д. а.);

✓ **2** – до Всеукраїнського тижня права „Права дитини – найвища цінність” (2012 р.), „Я людина, а, отже, маю права” (2014 р.) (1,22 д. а.),

✓ **6** списків з актуальних питань педагогіки, освіти та психології (5,79 д. а.), зокрема: „Викладання суспільствознавчих дисциплін: теорія та практика”, „Інноваційні процеси в освіті: погляди науковців і практиків”, „Професійна орієнтація: теорія і практика”, „Становлення суб’єктності учня-читача в умовах особистісно зорієнтованого навчання”, „Педагогічні погляди Т. Г. Шевченка у контексті розвитку освіти”, „Сучасний урок: традиційні та інноваційні підходи”;

▪ **4** анотованих бібліографічних списки (4,3 д. а.): „Освіта Фінляндії”, „Освіта Ізраїлю”, „Освіта Росії: економічний аспект”, „Освіта Швеції”, „Освіта Чехії”, „Освіта Туреччини”, „Освіта Франції”.

▪ Представлено **14** нових видань з актуальних проблем педагогіки, освіти та психології, які надійшли до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, зокрема: науковий доробок з питань інклюзивної освіти науковців Інституту спеціальної освіти НАПН України, книги М. М. Палтишева „Гармония урока” та В. О. Сухомлинського „Сердце отдаю детям”, монографія Г. Г. Філіпчука „Філософія екологічної освіти сталого розвитку”, науково-методичний посібник Сазоненко Г. С. та Приступи В. В. „Компетентність у системі неперервної освіти: акмеологічна модель” та ін. (загальний обсяг – 1,46 д. а.).

▪ Картину використання сторінки „Тематичні, рекомендаційні списки з актуальних питань педагогіки та психології” порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського віддаленими користувачами надає табл. 2.

Таблиця 2

Місяць року	Кількість звернень		
	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Січень	61	84	104
Лютий	80	80	73
Березень	82	79	88

Квітень	67	104	60
Травень	15	86	62
Червень	51	88	61
Липень	27	78	91
Серпень	63	104	115
Вересень	56	115	121
Жовтень	103	107	134
Листопад	62	109	179
Грудень	77	96	190
Усього за рік	744	1130	1278
Усього за 2012–2014 рр.	3152		

3.4. Згідно із завданнями названого напрямку поповнювалася система науково-інформаційного забезпечення освітянської галузі **реферативною інформацією**: здійснювалося реферування періодичних і продовжуваних видань із подальшим наданням рефератів у загальнодержавну електронну реферативну БД „Україніка наукова”, її паперовий варіант УРЖ „Джерело” та галузеву реферативну БД ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, розміщену на її веб-порталі.

Опрацьовано **266** примірників журналів та 3 збірники; складено **17824** рефератів на **6313** статей.

Через кооперування за звітний період опрацьовано **158** примірників продовжуваних видань, надіслано **14990** рефератів на **6921** статтю.

Всього реферовано разом з бібліотеками мережі **427 прим.** періодичних і продовжуваних видань. На **13234** статті з проблем педагогіки, психології та освіти укладено **32814** рефератів українською, російською та англійською мовами.

Станом на 01.07.2013 р. галузева реферативна база ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського містила **52700** рефератів на **23132** статті у програмі Greenstone, а станом на 01.2015 р. – **1850** записів на статті у програмі САБ ІРБІС.

Реферативну інформацію, надіслану від наукових бібліотек через кооперування, збирали, науково редагували й передавали до загальнодержавної електронної реферативної бази даних „Україніка наукова” та її паперового варіанта УРЖ „Джерело”, а також конвертували у програму

Greenstoun до галузевої реферативної БД, а з липня 2013 р. цю інформацію подавали у САБ ІРБІС.

Станом на 01.01.2014 р. налічується **15** бібліотек, які надають реферативну інформацію з **22** періодичних та продовжуваних видань. Це наукові бібліотеки: **Вінницького** державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, **Дрогобицького** державного педагогічного університету ім. І. Франка, **Кам'янець-Подільського** національного університету імені І. Огієнка (реферуються два продовжуваних видання), **Київського** міського педагогічного університету ім. Б. Грінченка (також два продовжуваних видання), **Криворізького** державного педагогічного університету, **Переяслав-Хмельницького** державного педагогічного університету імені Г. Сковороди, **Рівненського** державного гуманітарного університету, **Тернопільського** національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, **Уманського** державного педагогічного університету імені П. Тичини (реферуються чотири видання), **Харківського** національного педагогічного університету імені Г. Сковороди, **Харківської** інженерно-педагогічної академії, **Херсонського** державного університету, **Хмельницької** гуманітарно-педагогічної академії, **Інституту професійної освіти і освіти дорослих НАПН України** та **Львівська обласна наукова педагогічна бібліотека**. Через кооперування опрацьовано **158** примірників продовжуваних видань, складено **14990** рефератів на **6921** статтю.

3.5. На основі зібраної у реферативній базі даних інформації для оперативного забезпечення фахових потреб освітян підготовлено **12** реферативних оглядів з актуальних психолого-педагогічних питань і розміщено на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського загальним обсягом **27,5** д. а. Це, зокрема:

1. Акмеологічні та аксіологічні пріоритети освіти (реферативний огляд видань за період 2006–2013 рр.) (укладач Кропачева Н. М.);

2. Інклюзивна освіта в Україні – від основ до практики: (реферативний огляд літератури за 2005–2013 рр.) (укладач Т. Ф. Букшина);

3. Інклюзивна освіта: методологічні та законодавчо-нормативні засади (укладач Т. Ф. Букшина);
4. Інновації в навчанні (укладач Н. М. Кропочева);
5. Менеджмент в освіті (укладач І. Й. Коваленко);
6. Методологічні та теоретичні засади професійно-технічної освіти (реферативний огляд видань за 2010–2013 рр.) (укладач Кропочева Н. М.);
7. Організація профорієнтаційної роботи в школі (реферативний огляд видань за 2006–2014 рр.) (укладач Рабаданова Л. В.);
8. Педагогіка сімейного виховання дітей шкільного віку (реферативний огляд видань за 2010–2013 рр.) (укладач Коваленко І. Й.);
9. Розвиток соціальної компетентності учнів загальноосвітніх закладів (реферативний огляд видань за 2006–2014 рр.) (укладач Сердюк К. О.);
10. Розвиток творчих здібностей та креативного мислення (укладач О. В. Годз);
11. Соціалізація особистості (реферативний огляд видань за період 1999–2013 рр.) (укладач Годз О. В.);
12. Соціально-педагогічні проблеми дітей з девіантною поведінкою (реферативний огляд літератури за 2001–2012 рр.) (укладач І. Й. Коваленко).

3.6. Було підготовлено реферативні огляди з актуальних психолого-педагогічних й управлінських проблем за науковими статтями і матеріалами всеукраїнського науково-практичного журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” та аналітичні анотації англійською, російською й українською мовами. Надано й реферативний огляд виступів учасників Третього всеукраїнського конкурсу „Первоцвіт-2013”.

3.7. Напрацьовано також **аналітичні матеріали** (оглядові) з питань розвитку національної та зарубіжної освіти. У фахових і наукових виданнях та на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського оприлюднено **14 інформаційно-аналітичних досліджень**, в яких узагальнено процеси реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті європейського освітнього простору, наголошено на поглибленні вітчизняних наукових досліджень у галузі вищої школи, проаналізовано основні реформи

середньої освіти за часів незалежності нашої держави, а також охарактеризовано систему надання освітніх послуг вищими навчальними закладами низки зарубіжних країн (США, Чеська Республіка, Туреччина, Франція тощо), вивчено особливості функціонування університетської автономії в межах цих країн. Зокрема, узагальнено позитивні результати американського шляху розвитку системи вищої освіти через впровадження високого ступеню децентралізації її управління, обґрунтовано децентралізаційні тенденції сучасного розвитку європейської шкільної освіти через демократизацію управління навчальним процесом, проаналізовано фінський досвід реформування загальноосвітніх навчальних закладів, розглянуто особливості реалізації національних систем надання освітніх послуг у Республіці Білорусь, а також їхнє реформування шляхом державної політики поза межами Болонського процесу (7 д. а.).

Формувався інформаційний управлінський ресурс журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” та введена в інтегровану мережу науково-практична інформація і в такий спосіб забезпечувався доступ віддалених користувачів до повних текстів видання. На веб-порталі ДНПБ у рубриці „Наукова періодика та збірники наукових праць України з питань педагогіки й психології” оприлюднено архівні випуски всеукраїнського науково-практичного журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” за 2001–2010 рр. (із гіперпосиланням на НБУВ) (режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/id/975/>).

У контексті Всеукраїнського проекту „Педагоги-новатори в Україні” (голова ради проекту – В. Г. Кремень, керівник проекту – О. І. Виговська, координатор проекту в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського – Т. І. Годецька) на веб-порталі бібліотеки було створено електронну сторінку цього ресурсу. Упродовж 2012–2014 рр. на ній з’явилося 8 інформаційно-аналітичних матеріалів комплексного характеру, які: всебічно розкривають здобутки окремих сучасних українських педагогів: С. В. Белухи, М. І. Босенко, С. А. Гавриш, І. Д. Гончаренка, І. Г. Осадчого, О. М. Остапчука, Г. С. Сазоненко, О. І. Чинок; узагальнюють інноваційний світовий педагогічний досвід, сприяють осмисленню науковою та освітянською спільнотою актуальності й важливості новаторського поступу,

а також розширюють IP із питань реформування та модернізації сучасної освіти (режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/teachers_innov/) (9,88 д.а.).

Налагоджено інформаційну технологію щодакного моніторингу ключових подій у сфері освіти, науки та культури, результати якого подано в рубриці **„Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки”**. У такий спосіб дистантні користувачі можуть швидко отримувати інформацію про конкретну тему в системі соціальних комунікацій, не витрачаючи часу на ознайомлення з повними текстами статей чи нормативно-правових актів. Щодакний моніторинг також слугує основою для подальших статистичних і аналітичних досліджень. Під час підготовки щомісячних підсумкових оглядів ЗМІ, зокрема нормативно-правових актів у сфері освіти, науковці формували повнотекстову нормативно-правову базу з питань педагогічної науки, освіти та практики через приєднання гіперпосилань на повнотекстові документи. У контексті цієї рубрики на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/monitor_cmi/) оприлюднено **39** інформаційно-аналітичних оглядів національних галузевих ЗМІ з питань освіти, науки та культури. Результати цих досліджень, обсягом 19,5 д. а., також опубліковано в галузевих наукових періодичних виданнях.

Готувалися аналітичні матеріали (електронні ресурси) про результати наукової діяльності установ НАПН України з розміщенням на веб-порталі бібліотеки в рубриці **„Результати наукової діяльності установ діяльності установ НАПН України”** (режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/res_apn/) (1,25 д. а.).

Загальний обсяг підготовлених та опублікованих ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за 2012–2014 рр. документографічних, фактографічних (реферативних) та оглядово-аналітичних документів із актуальних психолого-педагогічних проблем налічує 100,0 д. а.

Отже, у напрямі виявлення та опрацювання документальних джерел із метою формування комп'ютерних баз даних інформаційно-аналітичних матеріалів із актуальних психолого-педагогічних питань бібліографічно

опрацьовувалися первинні документні ресурси з питань педагогіки та психології, здійснювалося науково-бібліографічне інформування (індивідуальне й групове) абонентів-членів Президії та науковців НАПН України; на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було розміщено бібліографічні посібники, зокрема інформаційні бібліографічні списки, анотовані бібліографічні списки, рекомендаційні бібліографічні списки, бібліографічні огляди; представлено нові видання з актуальних проблем педагогіки, освіти та психології, які надійшли до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; підготовлено реферативні огляди та аналітичні (оглядові) матеріали за актуальною тематикою з питань педагогіки, психології та освіти. Таку ж мету мала науково-координаційна робота ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та бібліотек мережі щодо обміну аналітичними бібліографічними записами для наповнення БД „Періодика” електронного каталогу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського і створення електронного галузевого реферативного сегмента. Все це сприяло забезпеченню потреб фахівців освітянської галузі бібліографічними, реферативними та аналітичними (оглядовими) матеріалами.

4. Науково-координаційна робота, участь в організації та проведенні наукових конференцій та семінарів

У рамках цього напрямку розроблялися науково-методичні засади корпоративної взаємодії з питань обміну електронними бібліографічними записами та створення галузевої реферативної інформації, організовувалися та проводилися міжнародні та всеукраїнські науково-практичні конференції, семінари, форуми тощо.

З метою системного інформаційного забезпечення розвитку освіти і науки колектив ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2009 р. розпочав обмін електронними записами (ЕЗ) аналітичного розпису періодичних видань з освітянськими бібліотеками України. На першому етапі обміну виникли певні проблеми, спільні для всіх освітянських бібліотек, тому передусім особливу увагу науковці надавали розробленню науково-методичних засад корпоративної взаємодії з питань обміну електронними бібліографічними записами.

Учасниками обміну стали бібліотеки-користувачі програмного продукту ІРБІС. Це: науково-педагогічні бібліотеки міст Миколаєва та Львова, 7 вишівських бібліотек: Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського, Кримського гуманітарного університету (м. Ялта), Кримського інженерно-педагогічного університету (м. Сімферополь), Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків), Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Житомирського державного університету імені Івана Франка; 2 бібліотеки інститутів післядипломної освіти: комунального вищого навчального закладу „Херсонська академія неперервної освіти” та Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Упродовж 2012–2014 рр. підписано Договір про спільну діяльність освітянських бібліотек України щодо обміну електронними бібліографічними записами з чотирма бібліотеками, а саме з книгозбірнями: Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків), Кримського інженерно-

педагогічного університету (м. Сімферополь), Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Житомирського державного університету імені Івана Франка. З другого півріччя 2013 р. розпочато обмін електронними бібліографічним записами через FTP-сервер між освітянськими бібліотеками України, що дає змогу кожній бібліотеці – учасниці обміну – самостійно запозичувати потрібні записи. Бібліотекам-учасницям Договору розіслано інструкцію „Обмін бібліографічними записами документів для створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу на засадах кооперування”. Нині спільними зусиллями учасників обміну здійснюється розпис 127 назв журналів України та Росії з питань педагогіки і психології.

Фахівці проводили переговори щодо обміну записами із публічними бібліотеками, які мають технічні можливості долучитися до даного проекту, проте все ще не відгукнулися: Центральна бібліотека ЦБС м. Хмельницький та Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека.

До спільної роботи з реферуванням продовжуваних видань установ МОН України та НАПН України залучено 15 наукових бібліотек ВНЗ III–IV р. а. та НАПН України, а також Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека. Від кооперативної роботи з реферування статей з наукових збірників відмовилися бібліотеки НПУ ім. М. Драгоманова та Інституту психології ім. Г. С. Костюка. Учасникам проекту з реферування надіслано: Угоду про співпрацю; Рекомендації щодо процесів реферування; Форму подання реферативної інформації.

Реферативну інформацію, отриману через кооперування, збирали, науково редагували, доповнювали, вводили у програмне забезпечення РБІС-64 і передавали до загальнодержавної електронної реферативної БД „Україніка наукова” та її паперового варіанта УРЖ „Джерело”. Через кооперування за звітний період опрацьовано 158 примірників продовжуваних видань, надіслано 14990 рефератів на 6921 статтю.

Низку бібліотек освітянської галузі залучали до співпраці з реферування статей із збірників наукових праць, зокрема з реферування таких наукових

видань: „Наукові записки **НаУКМА**. Сер. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота”; „Наукові записки **Донецького національного технічного університету**. Сер. Педагогіка, психологія і соціологія”; „Вісника **Черкаського НУ** ім. Б. Хмельницького. Сер. Педагогічні науки”; „Вісника **Житомирського ДУ** ім. І. Франка. Сер. Соціальні та гуманітарні науки”. Результати корпоративної взаємодії з питань створення галузевої реферативної інформації оприлюднювалися у фахових виданнях, у виступах на конференціях, у статтях.

Метою звернення до НБУВ та ІПРІ була передача до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського рефератів на статті з наукових видань Житомирського державного університету ім. Івана Франка, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Донецького національного технічного університету, Національного університету „Києво-Могилянська академія”, Львівського національного університету імені Івана Франка, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, які НБУВ отримує від названих закладів та інших установ, для розміщення їх в реферативній БД на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. НБУВ надіслано галузевий сегмент реферативної бази з питань педагогіки, психології та освіта із загальнодержавної реферативної БД „Україніка наукова”, куди увійшли згадані видання.

Залишається велика кількість видань наукових інституцій України, які могли б реферуватися провідними книгозбірнями мережі освітянських бібліотек МОН України і НАПН України (бібліотеки ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю, інститутів післядипломної педагогічної освіти, наукових установ НАПН України). Формування і підтримка функціонування галузевої РБД на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та загальнодержавної реферативної БД „Україніка наукова” є перспективною складовою реферування як ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і бібліотек мережі МОН України та НАПН України.

Для втілення у практику діяльності бібліотек мережі розробок НДР

було проведено науково-практичний семінар **„Кооперативна діяльність освітянських бібліотек в інформаційному забезпеченні національної науки і освіти”** (10 квітня 2012 р., м. Миколаїв), за результатами якого зроблено висновки щодо подальшого створення бібліографічного та реферативного ресурсу на корпоративній основі.

Учасники семінару після обговорення доповідей запропонували:

- ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського забезпечити раціональне введення, підтримку та збереження в електронному вигляді аналітичної, біографічної та реферативної інформації з питань педагогіки, психології та освіти;
- активізувати корпоративну співпрацю ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з освітянськими бібліотеками мережі зі створення електронного галузевого бібліографічного та реферативного ресурсу;
- розширити галузевий сегмент реферативної інформації з питань педагогіки, психології та освіти у загальнодержавній реферативній базі даних „Україніка наукова” та в УРЖ „Джерело” шляхом залучення незадіяних у корпоративній співпраці бібліотек ВНЗ та ІППО;
- продовжити співпрацю ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та бібліотек мережі щодо обміну аналітичними бібліографічними записами для створення галузевої БД „Періодика”;
- контролювати та вдосконалювати єдині підходи й науково-методичні засади щодо створення бібліографічної та реферативної інформації у БД;
- підвищити ефективність використання інформаційно-аналітичних матеріалів шляхом проведення відповідних рекламних акцій у галузевих ЗМІ;
- поле 60 „Розділ знань” електронного каталогу, організованого на базі САБ ІРБІС привести у відповідність до розділів „Книги сумарного обліку” бібліотеки (розподіл документів за галузями знань).

Метою всеукраїнського науково-практичного семінару **„Наукова організація інформаційної діяльності ДНПБ України**

ім. В. О. Сухомлинського” (15 жовтня 2013 р., м. Вінниця) було напрацювання питань щодо подальшого розвитку інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, забезпечення створення бібліографічного та реферативного ресурсу на корпоративній основі та підготовлено збірник наукових праць в електронній формі з розміщенням на веб-порталі бібліотеки.

Відповідно до плану роботи НАПН України на 2014 р. і заявленої НДР 17–19 вересня 2014 р. проведено Міжнародну науково-практичну конференцію „Інформаційна діяльність галузевих бібліотечних комплексів в умовах розвитку суспільства знань”. На ній підведено підсумки дослідження. Мета наукового форуму – визначення напрямів розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу, вдосконалення його завдань і функцій у контексті переходу до суспільства знань. На обговорення учасникам конференції було винесено низку таких проблем:

- стратегічні завдання модернізації діяльності освітянських бібліотек і перетворення їх на сучасні галузеві бібліотечні комплекси;
- сучасні тенденції використання інформаційних ресурсів бібліотек;
- стан науково-інформаційної діяльності галузевих книгозбірень в умовах розвитку суспільства знань;
- якість інформаційного забезпечення освіти, педагогічної науки і практики в умовах трансформації системи національної освіти;
- кооперування й координування діяльності освітянських бібліотек у мережевому середовищі.

Для упровадження результатів НДР в практику роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та мережі освітянської бібліотек МОН України і НАПН України, науковці – учасники НДР – виступили на **30** науково-практичних заходах з доповідями, зокрема на:

10 конференціях, а саме: Всеукраїнській науково-практичній конференції „Інноваційна діяльність – стратегічний напрям розвитку

бібліотек вищих навчальних закладів” (28 травня 2014 р., м. Київ), Міжнародній науково-практичній конференції „Інформаційна діяльність галузевих бібліотечних комплексів в умовах розвитку суспільства знань” (17–19 вересня, м. Київ), Всеукраїнській науково-практичній конференції до 75-ї річниці Національної історичної бібліотеки України (2–3 жовтня 2014 р., м. Київ), Міжнародній науковій конференції „Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору” (21–23 жовтня 2014 р., м. Київ); Міжнародній науковій конференції „Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів” (8–11 жовтня 2013 р., м. Київ), Міжнародній науково-практичній конференції „Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу” (13–15 жовтня 2013 р., м. Вінниця), Всеукраїнській науково-практичній конференції Української бібліотечної асоціації „Бібліотека в електронному середовищі” (26–28 листопада 2013 р., м. Київ); заочній міжнародній науково-практичній конференції „Перспективи, проблеми та інновації корпоративного співробітництва бібліотек”, яку проводила НБ Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка (16 листопада 2012 р.); VII Всеукраїнській конференції молодих учених та спеціалістів „Історія освіти, науки і техніки в Україні” (16 березня 2012 р., м. Київ); Першій Всеукраїнській учнівській науково-практичній конференції „Інформаційно-бібліотечне забезпечення формування професійної компетентності майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних” (31 жовтня 2012 р., м. Київ);

3 форумах, а саме: Міжнародному соціально-психолого-педагогічному форумі (28 червня – 4 липня, м. Одеса, 2013 р.), V Львівському бібліотечному форумі «Бібліотек@ – відкритий світ» (10–13 верес. 2014 р., м. Львів), IV Всеукраїнському фестивалі педагогічних ідей „Мій особистісно зорієнтований урок” (м. Новоград-Волинський, колегіум. 9 жовтня 2014 р.);

10 семінарах, а саме: VIII Міжнародному науково-практичному семінарі “Термінологія документознавства та суміжних галузей знань” (30 травня 2014 р., м. Київ), Всеукраїнському науковому семінарі „Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу” (Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН, м. Київ, 23 жовтня 2014 р.), IV Всеукраїнському науково-практичному семінарі „Професійна орієнтація: теорія і практика” в рамках Всеукраїнського фестивалю науки – 2014, (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 15 травня); III Всеукраїнському фестивалю педагогічних ідей „Мій особистісно орієнтований урок”, м. Новоград-Волинський, 17–18 квітня 2013 р.), III Всеукраїнському науково-практичному семінарі „Професійна орієнтація: теорія і практика” в рамках Всеукраїнського фестивалю науки – 2013 (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 24 квітня), „Наукова організація інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського” (15 жовтня 2013 р., м. Вінниця); семінарі „Інноваційна діяльність освітянських бібліотек в контексті розвитку освіти і науки” в рамках XV ювілейної міжнародної виставки навчальних закладів „Сучасна освіта в Україні – 2012” (16 лютого 2012 р., м. Київ), науково-практичному семінарі „Джерела педагогічного дослідження: пошук та їх оформлення” (22 травня 2012 р., м. Київ); Всеукраїнських науково-практичних семінарах „Професійна орієнтація: теорія і практика” (19 квітня 2012 р., м. Київ) та „Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України” (16–18 вересня 2012 р., м. Київ);

під час 5 круглих столів, а саме: „ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у відкритому інформаційному просторі” (21 травня, 2013 р., м. Київ) „Використання мережевих технологій у конструюванні креативного середовища підготовки обдарованих дітей до дослідницької діяльності” (Інститут обдарованої дитини НАПН України, 7 лютого 2013 р., м. Київ); „Інноваційна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського” (24 травня 2012 р.,

м. Київ), „Інститут вищої освіти НАПН України: динаміка розвитку наукових досліджень з проблем вищої освіти” (28 листопада 2012 р., м. Київ) та на круглому столі з редакційною радою журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” в рамках проекту „Інформаційна підтримка шкіл України” (29 серпня 2012 р.) та ін. заходів;

на 2 педагогічних радах, а саме педагогічній раді педагогічного колективу Українського колежу ім. В. О. Сухомлинського (5 червня 2013 р., м. Київ), педагогічній раді „Популяризація інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського серед педагогів” в рамках проекту „Інформаційна підтримка шкіл України” (15 серпня 2013 р., м. Київ).

Відповідно до основних завдань даного напрямку продовжено науково-координаційну роботу з книгозбірнями мережі освітянських бібліотек МОН та НАПН України, визначено подальші перспективи корпоративної взаємодії з питань обміну електронними бібліографічними записами та створення галузевої реферативної інформації як важливого напрямку інформаційно-комунікаційної взаємодії. Співробітники ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, працюючи над дослідженням, брали активну участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних заходах, де оприлюднювали результати НДР. Усе це сприяло впровадженню результатів НДР в практику діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, мережі бібліотек освітянської галузі, поширення власного досвіду в бібліотечно-інформаційних установах інших систем і відомств.

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ВИКОНАВЦІВ НДР

Опубліковано: НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

1. **Збірник наукових праць за результатами всеукраїнського науково-практичного семінару „Наукова організація інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського”** [Електронний ресурс] : зб. наук. пр. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: П. І. Рогова (голова), Л. М. Заліток (заст. голови) та ін.] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/research_activity/seminar_konf/. – Назва з екрана. (6,0 д. а.)

Інше:

Інформаційні видання

1. **Науково-інформаційна діяльність** Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : інформ. вид. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Л. І. Самчук, В. В. Вербова, Н. В. Вараксіна ; наук. ред. П. І. Рогова]. – 2-ге вид., доповн. – Київ, 2012. – 18 с. (1 д. а.)

2. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – № 1. – С. 6–236. – Виходить раз на два місяці. (3,8 д. а.)

3. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Коваленко І. Й., Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – № 2. – С. 3–345. – Виходить раз на два місяці. (5,4 д. а.)

4. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Коваленко І. Й., Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – № 3. – С. 3–387. – Виходить раз на два місяці. (5,5 д. а.)

5. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Кропочева Н. М., Букшина Т. Ф., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – № 4. – С. 3–335. – Виходить раз на два місяці. (5,2 д. а.)

6. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – № 5. – С. 5–359. – Виходить раз на два місяці. (5,3 д. а.)

7. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Коваленко І. Й., Кропочева Н. М. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – № 6. – С. 148–340. – Виходить раз на два місяці. (3,1 д. а.)

8. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Кропочева Н. М., Букшина Т. Ф., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – № 1. – С. 3–394. – Виходить раз на два місяці. (5,9 д. а.)

9. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Коваленко І. Й., Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – № 2. – С. 3–310. – Виходить раз на два місяці. (4,9 д. а.)

10. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – № 3. – С. 3–364. – Виходить раз на два місяці. (5,4 д. а.)

11. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – № 4. – С. 3–374. – Виходить раз на два місяці. (5,9 д. а.)

12. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Кропочева Н. М., Коваленко І. Й., Букшина Т. Ф. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – № 5. – С. 3–346. – Виходить раз на два місяці. (5,5 д. а.)

13. **Реферативна інформація** з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Коваленко І. Й., Букшина Т. Ф., Кропочева Н. М. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України,

Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – № 6. – С. 3–282. – Виходить раз на два місяці. (4,2 д. а.)

14.Реферативна інформація з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Коваленко І. Й., Кропачева Н. М., Рабаданова Л. В. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – № 1. – С. 3–335. – Виходить раз на два місяці. (5,1 д. а.)

15.Реферативна інформація з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Рабаданова Л. В., Воловенко Т. І., Букшина Т. Ф. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – № 2. – С. 3–334. – Виходить раз на два місяці. (5,5 д. а.)

16.Реферативна інформація з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Коваленко І. Й., Кропачева Н. М., Малярчук К. В. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – № 3. – С. 3–334. – Виходить раз на два місяці. (5,7 д. а.)

17.Реферативна інформація з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Букшина Т. Ф., Кропачева Н. М., Воловенко Т. І. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – № 4. – С. 3–400. – Виходить раз на два місяці. (6,3 д. а.)

18.Реферативна інформація з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Коваленко І. Й., Кропачева Н. М., Рабаданова Л. В. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – № 5. – С. 3–297. – Виходить раз на два місяці. (4,1 д. а.)

19.Реферативна інформація з актуальних психолого-педагогічних питань // Український реферативний журнал (УРЖ) „Джерело”. Сер. 3, Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво / Сердюк К. О., Кропачева Н. М., Коваленко І. Й. [та ін.] ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – № 6. – С. 3–282. – Виходить раз на два місяці. (3,6 д. а.)

Оглядів видання

1. **Виговська, О.** Всеукраїнський конкурс наставників обдарованої молоді – „Первоцвіт”: новий формат / Ольга Виговська //Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 4. – С. 34–41. (0,9 д. а.)

2. **Виговська, О.** „Педагоги-новатори в Україні”: динаміка роботи всеукраїнського проекту : аналіт. огляд / авт.-уклад.: Ольга Виговська,

Олексій Виговський, Тетяна Годецька // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 2. – С. 15–33. (1,22 д. а.)

3. **Виговська, О.** Педагогічна концепція людини – нова філософія педагогічної діяльності сучасного вчителя / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 4. – С. 29–43. (1,5 д. а.)

4. **Виговська, О.** Суспільство, творці та вчителі-новатори: очевидне і ні / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 1. – С. 4–14. (0,65 д. а.)

5. **Галах, В.** Інформаційно-аналітичний огляд головних подій у сфері освіти / В. Галах // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 20. – С. 55–62. (0,6 д. а.)

6. **Зозуля, С.** Актуальні події в освіті, науці, культурі: аналітичний огляд інформації (лютий 2014 р.) / С. Зозуля // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 5. – С. 75–79. (0,25 д. а.)

7. **Зозуля, С.** Законотворчі новації у сфері освіти та науки: аналітичний огляд нормативно-правових актів та інформації / С. Зозуля // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 2. – С. 51–54. (0,17 д. а.)

8. **Зозуля, С.** Новації у сфері освіти й науки: аналітичний огляд нормативно-правових актів та інформації / С. Зозуля // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 11. – С. 59–65. (0,3 д. а.)

9. **Зозуля, С.** Новації у сфері освіти й науки: аналітичний огляд нормативно-правових актів та інформації / С. Зозуля // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 7. – С. 74–79. (0,3 д. а.)

10. **Зозуля, С.** Новації у сфері освіти й науки: аналітичний огляд нормативно-правових актів та інформації / С. Зозуля // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 13. – С. 55–62 ; № 16. – С. 58–65 ; № 17. – С. 65–69 ; № 19. – С. 54–61 ; № 22. – С. 58–65 ; № 23. – С. 58–65. (2,8 д. а.)

11. **Карпенко, В. О.** Впровадження Болонських принципів в контексті реформування системи освітніх послуг країн Балтії (Латвії, Литви та Естонії) / О. В. Карпенко, Л. І. Самчук, О. В. Кривоносова // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 3. – С. 91–98. – Бібліогр.: 16 назв. (0,68 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dnprb.gov.ua/datas/upload/files/432512540.pdf>. – Назва з екрана.

12. **Карпенко О. В.** Державне управління сучасною системою освітніх послуг у Чеській Республіці / О. В. Карпенко, А. В. Січкач, В. Ю. Ткаченко // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. – № 1. – С. 89–94. (0,5 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://www.dnprb.gov.ua/datas/upload/files/637004352.pdf>. – Назва з екрана.

13. **Карпенко, О. В.** Децентралізаційні процеси сфери надання освітніх послуг в Ізраїлі / Карпенко О. В., Демида Є. Ф. // Педагогіка і психологія.

Вісн. НАПН України. – 2013. – № 1. – С. 92–96. – Бібліогр.: 22 назви. (0,5 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/309130028.pdf>. – Назва з екрана.

14. **Карпенко О. В.** Децентралізація надання освітніх послуг школами Фінляндії / О. В. Карпенко, Є. Ф. Демида // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 2. – С. 91–98. (0,71 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/194218003.pdf>. – Назва з екрана.

15. **Карпенко, О. В.** Корпоративна культура у сфері надання освітніх послуг вищими навчальними закладами Російської Федерації / О. В. Карпенко, Л. І. Самчук, О. В. Кривоносова // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 4. – С. 90–96. (0,56 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/991214875.pdf>. – Назва з екрана.

16. **Карпенко О. В.** Організаційно-педагогічні засади реформування системи надання освітніх послуг у Франції / О. В. Карпенко, Л. І. Самчук, О. В. Довгань // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. – № 3. – С. 93–98. (0,5 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/480470242.pdf>. – Назва з екрана.

17. **Карпенко, О. В.** Освітні послуги у Швеції: досвід для України / О. В. Карпенко, В. В. Вербова // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 2. – С. 87–94. – Бібліогр.: 26 назв. (0,64 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/984589329.pdf>. – Назва з екрана.

18. **Карпенко О. В.** Реформування системи надання освітніх послуг: досвід Фінляндії / О. В. Карпенко, Є. Ф. Демида // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 1. – С. 88–98. (0,87 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/365088463.pdf>. – Назва з екрана.

19. **Карпенко О. В.** Суперечливість трактування категорій освітніх послуг у сучасній педагогічній науці Російської Федерації / О. В. Карпенко,

В. В. Вербова, Є. Ф. Демида // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. – № 4. – С. 88–93. (0,5 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/869602669.pdf>. – Назва з екрана.

20. Карпенко О. В. Сучасне реформування системи державних освітніх послуг у Туреччині / О. В. Карпенко, О. В. Литовченко, В. Ю. Ткаченко // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. – № 2. – С. 88–93. (0,5 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/Reformuvannia%20oscvity%20v%20Turtsii.pdf>. – Назва з екрана.

21. Карпенко О. В. Тенденції надання освітніх послуг в контексті реформування вищої школи Республіки Білорусь поза межами Болонського процесу / О. В. Карпенко, Л. І. Самчук, Е. Є. Бжеська // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 4. – С. 88–100. (1,2 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/570237837.pdf>. – Назва з екрана.

22. Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки [Електронний ресурс] : ресурс містить аналіт. огляд висвітлення ЗМІ голов. подій у сфері пед. науки, освіти та практики України [січень–грудень 2012] / матеріали підгот. Карпенком О. В., Самчук Л. І., Ткаченко В. Ю., Зозулею С. М. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/monitor_cmi/. – Назва з екрана. (4,9 д. а.)

23. Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки [Електронний ресурс] : ресурс містить аналіт. огляд висвітлення ЗМІ голов. подій у сфері пед. науки, освіти та практики України [січень–грудень 2013] / матеріали підгот. Зозулею С. М. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/monitor_cmi/. – Назва з екрана. (11,45 д. а.)

24. Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки [Електронний ресурс] : ресурс містить аналіт. огляд висвітлення ЗМІ голов. подій у сфері пед. науки, освіти та практики України [січень–грудень 2014] / підгот.: С. М. Зозуля, В. В. Галах // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/monitor_cmi/. – Назва з екрана. (12,4 д. а.)

25. Проект НАПН і журналу “Педагоги -новатори в Україні”: реф.-аналіт. огляд за публікаціями журн. / уклад.: О. Виговська, Т. Годецька, О. Виговський // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 6. – С. 4–18. (1,5 д. а.)

26. **Результати наукової діяльності установ Національної академії педагогічних наук України** [Електронний ресурс] : ресурс містить огляд результатів наук. діяльності установ Нац. акад. пед. наук України (за матеріалами Заг. зборів НАПН України) / уклад. Рапіна Л. А. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/res_apn/. – Назва з екрана. (2,0 д. а.)

27. **Результати наукової діяльності установ Національної академії педагогічних наук України** [Електронний ресурс] : ресурс містить огляд результатів наук. діяльності установ Нац. акад. пед. наук України (за матеріалами Заг. зборів НАПН України) / уклад. Рапіна Л. А. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – К., 2013. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/res_apn/. – Назва з екрана. (1,25 д. а.)

28. **Сільська школа**: всеукраїнські обрії плекання обдарованої молоді : реф.-аналіт. огляд виступів переможців та конкурс. матеріалів учасників [всеукр. конкурсу “Первоцвіт – 2012”] / авт.-уклад.: Ольга Виговська, Тетяна Годецька, Олексій Виговський, Олена Павловська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 6. – С. 62–103. (3,0 д. а.)

29. **Белуха Світлана Василівна (1942 р. н.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу “Педагоги -новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора Лисичан. багатопрофіл. гімназії С. В. Белуху / упоряд.: Виговська О. І., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; бібліогр. ред.: Самчук Л. І. ; літ. ред. Білоцерківець І. П. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/id/2241/>. – Назва з екрана. (1,06 д. а.)

30. **Босенко Маріанна Іванівна (1952 р. н.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу „Педагоги-новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора київ. гімназії № 48, канд. пед. наук М. І. Босенко / упоряд.: Виговська О. І., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. ; // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/scientific_information_work/teachers_innov/. – Назва з екрана. (1,2 д. а.)

31. **Гавриш Світлана Андріївна (1946 р. н.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу “Педагоги -новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора навч.-вихов. комплексу техн.-економ. ліцею № 61 м. Дніпропетровська С. А. Гавриш / упоряд.: Виговська О. І., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. ; літ. ред. Білоцерківець І. П. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/id/2332/>. – Назва з екрана. (0,3 д. а.)

32. **Гончаренко Іван Дмитрович (1952 р.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу „Педагоги-новатори в

Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора гімназії № 13 м. Полтава І. Д. Гончаренка / упоряд: Виговська О. І., Галах В. В., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр. і бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/2633/>. – Назва з екрана. (0,3 д. а.)

33. **Осадчий Іван Григорович (1961 р.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу “Педагоги -новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність голови ради освіт. округу Ставищен. р-ну, д-ра пед. наук І. Г. Осадчого / упоряд: Виговська О. І., Галах В. В., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр. і бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу : <http://dnrb.gov.ua/id/2634/>. – Назва з екрана. (1,3 д.а.)

34. **Остапчук Олександр Миколайович (1958 р. н.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу “Педагоги -новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора школи № 6 ім. Н. Яремчука м. Тернопіль / упоряд: Виговська О. І., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: http://dnrb.gov.ua/scientific_information_work/teachers_innov/. – Назва з екрана. (1,3 д. а.)

35. **Сазоненко Галина Стефанівна (1945 р. н.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу “Педагоги -новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора Укр. гуманітар. ліцею Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, канд. пед. наук Г. С. Сазоненко / упоряд. бібліогр.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; наук. ред. Карпенко О. В. ; бібліогр. ред.: Самчук Л. І. ; рецензент Мозгова В. П. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу : <http://www.dnrb.gov.ua/id/1668/>. – Назва з екрана. (1,6 д. а.)

36. **Чинок Олена Іванівна (1951 р.)** [Електронний ресурс] : ресурс є складовою віртуал. інформ.-бібліогр. ресурсу “Педагоги -новатори в Україні” і містить аналіт. матеріали про діяльність директора загальноосвіт. навч. закл. ”Гуманітарна гімназія ”Гармонія” Дніпров. р-ну м. Києва, канд. філол. наук О. І. Чинок / упоряд: Виговська О. І., Годецька Т. І. ; упоряд. бібліогр.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. ; літ. ред. Білоцерківець І. П. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://dnrb.gov.ua/id/2333/>. – Назва з екрана. (0,42 д. а.)

Реферативні видання

1. **Акмеологічні та аксіологічні пріоритети освіти** [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за період 2006 – 2013 рр.) / уклад. Кропачева Н. М.

// Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – 31 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (2, 3 д. а.)

2. **Будівничі нової української школи:** автори-герої 8-ї сторінки проекту „Педагоги-новатори в Україні” : реф. огляд інновац. досвіду / уклад.: Ольга Виговська, Тетяна Гodeцька, Олексій Виговський // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 6. – С. 17–40. (2,2 д. а.)

3. **Виговська, О.** Міністерство стало працювати цікавіше : реф.-аналіт. огляд / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 4. – С. 4–12. (0,8 д. а.)

4. **Виговська, О.** Один із секретів успіху освітянського керівника / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 5. – С. 10. (0,25 д. а.)

5. **Галах В.** Інформаційно-аналітичний огляд головних подій у сфері освіти (листопад 2014 р.) / В. Галах // Україна: події, факти, коментарі. – № 22. – 2014. – С. 55–62.

6. **Галах В.** Інформаційно-аналітичний огляд головних подій у сфері освіти / В. Галах // Україна: події, факти, коментарі. – 2014. – № 23. – С. 55–62.

7. **Дні освіти і науки Російської Федерації в Україні.** Проблеми та перспективи розвитку сучасної освіти : круглий стіл учених РАО і НАПН України : [реф. огляд] / уклад.: Ольга Виговська, Олексій Виговський // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 5. – С. 35–44. (0,9 д. а.)

8. **Доступність та якість загальної середньої освіти:** стан і шляхи поліпшення : реф.-аналіт. огляд матеріалів Парлам. слухань у Верхов. Раді / уклад.: О. Виговська, О. Виговський, Т. Гodeцька, В. Захаренко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 6. – С. 4–18. (1,2 д. а.)

9. **Економічні проблеми України:** погляд юних науковців : [реф. огляд наук.-дослід. робіт учнів] / підгот. О. Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 5. – С. 31–33. (0,2 д. а.)

10. **Експеримент, педагогічна наука і практика у шкільному просторі:** [реф.-аналіт. огляд] / уклад.: Ольга Виговська, Олексій Виговський, Тетяна Гodeцька // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2014. – № 1/4. – С. 122–134. (1,4 д. а.)

11. **Ефективна школа:** фактори успіху : світ. освіт. калейдоскоп: реф.-інформ. огляд / уклад.: Ольга Виговська, Олена Павловська, Олексій Виговський // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 44–82. (3,4 д. а.)

12. **Інклюзивна освіта:** методологічні та законодавчо-нормативні засади [Електронний ресурс] : реф. огляд / уклад. Т. Ф. Букшина // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – 41 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (2,7 д. а.)

13. **Інклюзивна освіта в Україні – від основ до практики** [Електронний ресурс] : (реф. огляд літ. за 2005–2013 рр.) / укладач: Т. Ф. Букшина // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені

В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – 50 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (3,2 д. а.)

14. **Інновації в навчанні** [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за період 2008–2012 рр.) / уклад. Н. М. Кропочева // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – 41 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (2,5 д. а.)

15. **Менеджмент в освіті** [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за період 2001–2012 рр.) / уклад. І. Й. Коваленко // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – 40 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (2,6 д. а.)

16. **Методологічні та теоретичні засади професійно-технічної освіти** [Електронний ресурс] : реф. огляд вид. за 2010–2013 рр. / уклад. Кропочева Н. М. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – 28 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (1,8 д. а.)

17. **На шляху до інформаційного суспільства** : реф. огляд виступів учасників Заг. зборів НАПН України / уклад. Ольгою Виговською, Олексієм Виговським // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 30–42. (1,1 д. а.)

18. **Наставники обдарованої молоді** : реф. огляд виступів учасників Третього всеукр. конкурсу „Первоцвіт – 2013” / авт.-уклад.: Ольга Виговська, Олексій Виговський, Тетяна Годецька // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 3. – С. 4–30. (1,5 д. а.)

19. **Організація профорієнтаційної роботи в школі** [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за 2006–2014 рр.) / уклад. Рабаданова Л. В. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – 29 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (1,84 д. а.)

20. **Педагогіка сімейного виховання дітей шкільного віку** [Електронний ресурс] : реф. огляд вид. за 2010–2013 рр. / уклад. Коваленко І. Й. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – 27 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (1,9 д. а.)

21. **Педагогічні дрібниці, з яких виростає досконалість** : [реф.-інформ. огляд інновацій для освіти] / уклад.: Ольга Виговська, Олексій Виговський // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – С. 27–45. (1,7 д. а.)

22. **Результати наукової діяльності установ Національної академії педагогічних наук України** [Електронний ресурс] : ресурс містить реф. огляд результатів наук. діяльності установ Нац. акад. пед. наук України / уклад. Рапіна Л. А. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/res_apn/. – Назва з екрана. (1,0 д. а.)

23. **Реферативний огляд статей номера** / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. –

№ 1. – С. 100–110 ; № 2. – С. 97–110 ; № 3. – С. 100–110 ; № 4. – С. 98–110. – Укр., рос. та англ. (4,1 д. а.)

24. Реферативно-аналітичний огляд конкурсних матеріалів учасників Всеукраїнського конкурсу „Первоцвіт-2012” „Сільська школа: всеукраїнські обрії плекання обдарованої молоді” / О. І. Виговська, Т. І. Годецька, О. Виговський, О. Павловська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2013. – № 1. – С. 78–108. (2,05 д. а.)

25. Реферативний огляд статей номера / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. – 2013. – № 1. – С. 98–110 ; № 2. – С. 100–110. (2,25 д. а.)

26. Реферативний огляд статей номера / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. – 2013. – № 3. – С. 100–110. (1,13 д. а.)

27. Реферативний огляд статей номера / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. – 2013. – № 4. – С. 5, 15, 23, 31, 35, 42, 50, 58, 65, 74, 82, 90, 100–110. – Укр., рос. та англ. (1,12 д. а.)

28. Реферативний огляд статей номера / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 1. – С. 100–111 ; № 2. – С. 102–111. (2,25 д. а.)

29. Реферативний огляд статей номера / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 3. – С. 103–110. (1,12 д. а.)

30. Реферативний огляд статей номера / [підгот.: Н. Г. Несин, Г. М. Лисиця] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 4. – С. 103–110. – Укр., рос. та англ. (1,13 д. а.)

31. Розвиток соціальної компетентності учнів загальноосвітніх закладів [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за 2006–2014 рр.) / уклад. Сердюк К. О. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – 25 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (1,6 д. а.)

32. Розвиток творчих здібностей та креативного мислення [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за 2006–2012 рр.) / уклад. О. В. Годз // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – 21 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (1,3 д. а.)

33. Сільська школа: всеукраїнські обрії плекання обдарованої молоді : реф.-аналіт. огляд конкурс. матеріалів учасників усеукр. конкурсу ”Первоцвіт-2012” / авт.-уклад.: Ольга Виговська, Тетяна Годецька, Олексій Виговський, Олена Павловська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 1. – С. 78–108. (2,05 д. а.)

34. Соціалізація особистості [Електронний ресурс] : (реф. огляд вид. за період 1999–2013 рр.) / уклад. Годз О. В. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – 19 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (2,5 д. а.)

35. Соціально-педагогічні проблеми дітей з девіантною поведінкою [Електронний ресурс] : (реф. огляд літ. за 2001–2012 рр.)

/ уклад. І. Й. Коваленко // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – 50 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/679>. – Назва з екрана. (3,3 д.а.)

36. **Учитель та його діяльність** : традиційна форма в інноваційному контексті : педрада за участі вчених, учителів, чиновників МОН України : [реф.-аналіт. огляд матеріалів педради в МОН України] / уклад.: Ольга Виговська, Олексій Виговський, Тетяна Годецька // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2014. – № 1/4. – С. 150–179. (2,4 д. а.)

НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ПРОДУКЦІЯ

Інше

1. **Інструкція щодо порядку вводу реферативних записів в DB7 – галузеву реферативну базу з DB9** : інструкція : затв. вченою радою ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського від 06.06.2014 р., протокол № 7 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2014. – 12 с. (0,5 д. а.)

2. **Інструкція конвертування інформації, надісланої бібліотеками мережі у програму ІРБІС** : інструкція : затв. вченою радою ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського від 06.06.2014 р., протокол № 7 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2014. – 12 с. (0,5 д. а.)

ДОВІДКОВА ПРОДУКЦІЯ

Бібліографічні видання

Бібліографічні покажчики

1. **Духовний простір Василини Миколаївни Хайруліної** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Н. В. Горшкова, О. В. Осмолівська, Н. Є. Шолохова ; наук. ред.: П. І. Рогова, А. М. Доркєну ; бібліогр. ред. А. М. Доркєну]. – Київ, 2013. – 128 с. – (Сер. "Ювіляри НАПН України" ; вип. 32). (4,9 д. а.)

2. **Таїсія Іванівна Ківшар** (до 40-річчя науково-педагогічної діяльності) : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Самчук Л. І., Січкара А. В. ; вступ. ст.: Новальська Т. В., Ляшко С. М. ; наук. ред. Рогова П. І. ; рецензент Воскобойнікова-Гузєва О. В. ; відп. за вип. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. ; літ. ред. Петік Ю. В.]. – Київ, 2013. – 104 с. – (Сер. „Майстри бібліотечної справи” ; вип. 2). (5,2 д. а.)

3. **Позашкільна освіта України (2007–2011 рр.)** : наук.-допом. бібліогр. покажч. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського, Центр творчості дітей та юнацтва "Шевченківець" ; [упоряд.: Доркєну А. М., Лога Т. В., Щочкіна І. М., Лисиця Н. В. ; наук. ред. Заліток Л. М. ; наук. консультант Пустовіт Г. П. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. ; літ. ред. Зозуля С. М.]. – Київ : [Нілан-ЛТД], 2012. – 101 с. – (До 20-річчя НАПН України). – Із змісту: Розділ 4 : Науково-

освітня діяльність позашкільних навчальних закладів. Мала академія наук України. – С. 102–122 ; Розділ 5 : Дитячі об'єднання та євроклуби як система світової освітньої інтеграції. – С. 123–130. (1,3 д. а.)

Інше

База даних „Періодика”: [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://194.44.28.246/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=F&I21DBN=LIPER&P21DBN=LIPER&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=&S21CNR=. – Назва з екрана. – Дата звернення: 15.12.14

у тому числі

каталог виставки

1. **Вітчизняний та зарубіжний досвід роботи з обдарованими дітьми**: каталог виставки / упоряд. Тарнавська С. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Дослідницький компонент у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних закладів освіти: ретроспектива і перспектива : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 21 листоп. 2013 р. / МОН України, НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 261–289. (1,8 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана.

СТАТТІ

1. **Білоцерківець, І. П.** Бібліографічний покажчик “ Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку (випуск 2)” / І. П. Білоцерківець // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 5. (0,2 д. а.)

2. **Букшина, Т. Ф.** Бібліометричний аналіз наукових публікацій з питань дошкільної освіти і виховання в загальнодержавній реферативній БД “Україніка наукова” (1998 –2012 рр.) [Електронний ресурс] / Т. Ф. Букшина // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. фах. вид. –Текст. дані. – Київ, 2014. – Т. 40, № 2. – С. 135–150. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/65/showToc>. – Назва з екрана. (1,19 д. а.)

3. **Букшина, Т.Ф.** Відображення галузевої науково-реферативної інформації в УРЖ “ Джерело” – важливий аспект кооперативної взаємодії освітянських бібліотек України / Т. Ф. Букшина // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 12. – С. 12–14. – Бібліогр.: 10 назв. (0,7 д. а.)

4. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Бібліотечно-інформаційна сфера: загальносвітові тенденції розвитку в першому десятилітті ХХІ ст. / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в

умовах інформаційного суспільства : матеріали четвертої науково-практичної конференції (11–12 верес. 2013 р., м. Львів). – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2013. – С. 140–153. (0,5 д. а.)

5. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Визначальні світові стратегії для розвитку інформаційно-бібліотечного комплексу (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 9. – С. 17–22. (0,8 д. а.)

6. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Всеукраїнський галузевий інформаційний ресурс з питань педагогіки, психології та розвитку освіти: / Олена Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. вісн. – 2013. – № 6. – С. 30–31. (0,4 д. а.)

7. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** До питання вироблення консолідованої стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. планета. – 2013. – С. 6–10. (0,8 д. а.)

8. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Консолідація заради майбутнього бібліотечно-інформаційної сфери [Електронний ресурс] / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // V Львівський бібліотечний форум “Бібліотек@ – відкритий світ” : зб. матеріалів, 10–13 верес. 2014 р., Львів / Укр. бібл. асоц. – Текст. дані. – Київ, 2014. – С. 5–7. – Режим доступу: http://ula.org.ua/images/uba_document/vudanna/Zbirnyk_Biblioforum_2014_site.pdf. – Назва з екрана. (0,2 д. а.)

9. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Модернізаційна стратегія розвитку вітчизняної бібліотечно-інформаційної сфери / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. вісн. – 2012. – № 5. – С. 8–19. (1,15 д. а.)

10. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Модернізаційні моделі розвитку бібліотечно-інформаційних установ в період глобалізації: визначення базових складових / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – Вип. 33. – С. 7–30. (1,3 д. а.)

11. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Національна бібліотечна політика і розвиток бібліотечно-інформаційної сфери // Матеріали III Міжнародного форуму “Проблеми розвитку інформаційного суспільства”, 20–23 листоп. 2012 р., м. Київ / Асоц. “Інформатіо -Консорціум”, УкрІНТЕІ. – Київ, 2012. – Ч. 2. – С. 40–46. (0,4 д. а.)

12. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Розвиток бібліотечно-інформаційної сфери в контексті пріоритетів національної та міжнародної інформаційної політики / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – Вип. 35. – С. 289–301. (0,6 д. а.)

13. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Соціальне партнерство як чинник розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 3–7. (0,6 д. а.)

14. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Соціокомунікаційний феномен бібліотеки: методологія дослідження / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.) / НАН України,

Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського, Асоц. б-к. України, Рада дир. б-к та інформ. центрів – членів МААН. – Київ, 2014. – С. 13–16. (0,3 д. а.)

15. **Годз, О. В.** Аналіз відображення наукових досліджень з проблем освіти і виховання в початковій школі в загальнодержавній реферативній базі даних “Україніка наукова” / О. В. Годз // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. фах. вид. – Електрон. дані. – Київ, 2014. – Т. 40, № 3. – С. 248–255. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/65/showToc>. – Назва з екрана. (1,6 д. а.)

16. **Заліток, Л. М.** Бібліометричне дослідження матеріалів про В. О. Сухомлинського в загальнодержавній реферативній базі даних “Україніка наукова” / Людмила Заліток // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / МОН України, Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2013. – Вип. 123, т. 1. – С. 160–164. – Бібліогр.: 5 назв. (0,4 д. а.)

17. **Зозуля С. М.** Аналіз відвідуваності інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського / С. М. Зозуля // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 9. – С. 28–31. (0,6 д. а.) (ВАК, Google Scholar)

18. **Зозуля, С. М.** Вихід у світ термінологічного словника / С. М. Зозуля // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 3. – С. 99–100. (0,25 д. а.)

19. **Зозуля, С. М.** До проблеми формування термінологічної компетентності бібліотечних фахівців / С. М. Зозуля // Шкіл. б-ка плюс. – 2013. – Січ. (№ 1/2). – С. 7–11. (0,4 д. а.)

20. **Зозуля, С. М.** Електронні інформаційно-аналітичні ресурси Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України з актуальних питань педагогіки, психології й освіти / С. М. Зозуля // Порівнял.-пед. студії. – 2014. – № 2/3. – С. 169–184. (0,25 д. а.) (ВАК, Google Scholar)

21. **Зозуля, С. М.** Інформаційні ресурси. Словник законодавчої та стандартизованої термінології: концептуальні положення та застосування в бібліотечній практиці / С. М. Зозуля // Бібліотеки та інформаційні ресурси у сучасному світі науки, освіти та культури : матеріали наук.-практ. конф. (7–10 жовт. 2013 р., м. Севастополь). – Севастополь, 2013. – С. 29–34. (0,4 д. а.)

22. **Зозуля, С. М.** Моніторинг відвідуваності віддаленими користувачами інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / С. М. Зозуля // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2014. – № 1/4. – С. 114–120. (0,53 д. а.)

23. **Зозуля, С. М.** Періодичні видання як результат інформаційно-аналітичної діяльності освітянських бібліотек України: сучасний стан та тенденції розвитку / С. М. Зозуля // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 2. – С. 17–21. (0,78 д. а.) (ВАК, Google Scholar)

24. **Зозуля, С. М.** Професійна компетентність: дослідження сутності поняття в контексті бібліотечної професіології / С. М. Зозуля // Сучасна бібліотека в інноваційному освітньому просторі : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (14–15 берез. 2013 р., м. Луганськ) / [редкол.: Ж. В. Марфіна, О. В. Бикова, К. А. Зладюжкіна]. – Луганськ, 2013. – С. 144–153. (0,5 д. а.)

25. **Зозуля, С. М.** Професійна компетентність працівників бібліотечно-інформаційної сфери: до проблеми визначення поняття / С. М. Зозуля // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; Ін-т держ. упр. і права ; [за заг. ред. В. В. Бездрабко]. – Київ, 2014. – Вип. 8. – С. 218–230. (0,6 д. а.)

26. **Зозуля, С. М.** Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності як інноваційного напрямку бібліотечної роботи (досвід відділу науково-аналітичної обробки і поширення інформації у сфері освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського) [Електронний ресурс] / С. М. Зозуля // Міжнародна наукова конференція “ Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору” : (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.) / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/341>. – Назва з екрана. (0,15 д. а.)

27. **Зозуля, С.** Українське словникарство: лексикографічний досвід у Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського / Світлана Зозуля // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; ін-т держ. упр. і права ; [за заг. ред. В. В. Бездрабко]. – Київ, 2013. – Вип. 7. – С. 81–88. (0,51 д. а.)

28. “ **Інформаційна підтримка школи**” – новий проєкт ДНПБ України та нашого журналу / уклад.: Ольга Виговська, Павла Рогова, Людмила Заліток // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 4. – С. 101–110. (0,9 д. а.)

29. **Карамішева, К. Л.** Онлайнові послуги у діяльності ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського: сучасні підходи та перспективи / К. Л. Карамішева // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 6. – С. 14–18. (0,73 д. а.)

30. **Карпенко, О.** Інформаційно-аналітична діяльність галузевих бібліотек України на прикладі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського / Олександр Карпенко // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 2. – С. 20–24. (0,5 д. а.)

31. **Карпенко, О.** Особливості нормативно-правового визначення інформаційних послуг законодавчими актами країн СНД / Олександр Карпенко // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 6. – С. 22–26. (0,5 д. а.)

32. **Коваленко, І. Й.** Інформаційно-аналітичне забезпечення педагогічної науки, освіти і практики / І. Й. Коваленко, Н. М. Кропачева // Бібл. вісн. – 2012. – № 1. – С. 48–51. (0,2 д. а.)

33. **Коваленко, І.** Стан і перспективи розвитку галузевого реферативного ресурсу на веб-порталі Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В. О. Сухомлинського. / І. Коваленко, Н. Кропачева // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – Вип. 40. – С. 182–192. – Бібліогр.: 17 назв. (0,61 д. а.)

34. **Коваленко, І. Й.** Формування галузевої реферативної бази даних провідними освітянськими бібліотеками: стан та перспективи [Електронний ресурс] / І. Й. Коваленко // Перспективи, проблеми та інновації корпоративного співробітництва бібліотек : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 16 листоп. 2012 р., м. Чернігів / Чернігів. нац. пед. ун-т

ім. Т. Г. Шевченка, Наук. б-ка. – Текст. дані. – Чернігів, 2012. – Режим доступу: http://www.chnpu.edu.ua/lib/_files/expert/report2012/kovalenko.pdf. – Назва з екрана. (0,4 д. а.)

35. **Кропочева, Н. М.** Електронні фахові видання з педагогіки в системі наукової інформації: стан та перспективи [Електронний ресурс] / Н. М. Кропочева // Інформ. технології та засоби навчання : електрон. фах. вид. – Текст. дані. – Київ, 2014. – № 39. – С. 193–208. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/65/showToc>. – Назва з екрана. (0,97 д. а.)

36. **Кропочева, Н. М.** Перспективи розвитку галузевої реферативної бази даних як складової інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс] / Н. М. Кропочева // Міжнародна наукова конференція “ Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору” : (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.) / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/271>. – Назва з екрана. (0,1 д. а.)

37. **Рабданова Л. В.** Реферативна інформація як засіб формування інформаційної культури [Електронний ресурс] / Л. В. Рабданова // Міжнародна наукова конференція “ Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору” : (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.) / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/273>. – Назва з екрана. (0,1 д. а.)

38. **Самчук, Л. І.** Впровадження кооперативних технологій у діяльність освітянських бібліотек України / Самчук Л. І. // Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 16 берез. 2012 р. / НААН України, ДНСГБ. – Київ, 2012. – С. 275–277. (0,2 д. а.)

39. **Самчук, Л.** Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського як ініціатор корпоративної взаємодії освітянських бібліотек України / Лариса Самчук // Бібл. форум України. – 2014. – № 2. – С. 13–15. – Бібліогр.: 10 назв. (0,35 д. а.)

40. **Самчук, Л. І.** Розвиток кооперативної діяльності освітянських бібліотек України з формування електронних каталогів [Електронний ресурс] / Самчук Лариса Іванівна, Лисиця Наталія Василівна // Інформ. технології і засоби навчання : електрон. фахове вид. / Ін-т інновац. технологій і засобів навчання НАПН України. – Текст. дані. – Київ, 2012. – № 2. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/658/498>. – Назва з екрана. (0,6 д. а.)

41. **Самчук, Л. І.** Розвиток кооперативної діяльності освітянських бібліотек України з формування електронних каталогів [Електронний ресурс] / Л. І. Самчук, Н. В. Лисиця // Перспективи, проблеми та інновації корпоративного співробітництва бібліотек : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 16 листоп. 2012 р., м. Чернігів / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Наук. б-ка. – Текст. дані. – Чернігів, 2012. – С. 43–52. – Режим доступу:

http://www.chnpu.edu.ua/lib/_files/expert/report2012/samchuk.pdf. – Назва з екрана. (0,4 д. а.)

42. **Сердюк, К. О.** Інформаційна безпека – ключова складова безпеки держави / К. О. Сердюк // IV Міжнародний форум “Проблеми розвитку інформаційного суспільства”, 26–29 листопада 2013 р., м. Київ : матеріали / Асоц. “Інформатіо -Консорціум”, УкрІНТЕІ. – Київ, 2013. – Ч. 1. – С. 154–162. (0,4 д. а.)

43. **Углова, О.** Неформатна відпустка : [про роботу Першого міжнародного соціально-психолого-педагогічного форуму, організованого НАПН України і Громадською організацією “ Спілка фахівців-психологів, арт-терапевтів, педагогів, лікарів, юристів, організацій та батьків з питань всебічного розвитку та гармонійного виховання дітей “ ЛАДО” (3–12 липня 2013 р., селище Затока Одеської обл.)] / Ольга Углова // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 9. – С. 101–104. (0,6 д. а.)

Бібліографічні огляди

1. **Кривоносова, О. В.** Науковий доробок у галузі інклюзивної освіти в Україні : [бібліогр. огляд нових надходжень] / О. В. Кривоносова, О. Ф. Федоренко // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. – 2012. – № 3. – С. 11–16. (0,6 д. а.)

Те саме: Інклюзивна освіта в Україні : бібліографічний огляд нової літератури / Олена Кривоносова // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 1. – С. 33–40 ; Клас. керівник. – 2013. – Груд. (№ 23/24). – С. 2–8.

Бібліографічні списки

1. **Викладання суспільствознавчих дисциплін:** теорія та практика : рек. бібліогр. список / [упоряд.: Литовченко О. В., Янюк С. С., Шевченко В. Б. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І.] ; Держ. наук. установа „Інститут інноваційних технологій і змісту освіти” МОН України, Техн. ліцей Шевченків. р-ну м. Києва, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – Київ, 2014. – 31 с. (1,26 д. а.)

Те саме [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/751340581.pdf>. – Назва з екрана.

2. **Загальні проблеми виховання** / уклад. О. В. Кривоносова // Шлях освіти. – 2013. – № 2. – С. 39. – Нові надходження в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського. (0,1 д. а.)

3. **Інноваційні процеси в освіті: погляди науковців і практиків** [Електронний ресурс] : рек. бібліогр. список / упоряд. Углова О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,58 д. а.)

4. **[Інноваційні школи як педагогічний феномен]** : рек. бібліогр. список / упоряд. Углова О. В. ; наук. ред. Єрмаков І. Г. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Інновації в сучасній школі в контексті діалогу педагогічних культур : практико зорієнт. посіб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України, Ін-т педагогіки НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – К., 2012. – С. 344–347. (0,5 д. а.)

5. **Інформатизація освіти** : інформ. бібліогр. список / упоряд.: Вербова В. В., Кривоносова О. В., ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 8–15 лют. (№ 6/7). – С. 7. (0,1 д. а.)

6. **Історія педагогіки** / уклад. Н. В. Лисиця // Шлях освіти. – 2013. – № 2. – С. 42. – Нові надходження в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського. (0,1 д. а.)

7. **Історія педагогіки** : інформ. бібліогр. список (жовтень–грудень 2011 р.) / уклад. Н. В. Лисиця // Шлях освіти. – 2012. – № 1. – С. 47. – Нові надходження в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського. (0,1 д. а.)

8. **Історія педагогіки** : інформ. бібліогр. список за новими надходженнями дис. та автореф. дис. до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / упоряд. Лисиця Н. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 8. (0,1 д. а.)

9. **Компетентнісно спрямована освіта: перший досвід, порівняльні підходи, перспективи** : список рек. літ. / уклад. Углова О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Компетентнісно спрямована освіта: перший досвід, порівняльні підходи, перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 28 квіт. 2011 р. – Київ, 2011. – С. 632–639. (0,7 д. а.)

10. **Георгій Кониський** – педагог, освітній, культурний, церковний діяч, поет, драматург, філософ (1717–1795) [Електронний ресурс]: рек. бібліогр. список / упоряд. та бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/933471974.pdf>. – Назва з екрана. (0,46 д. а.)

11. **Наративний підхід до навчання і виховання** [Електронний ресурс]: рек. бібліогр. список / упоряд. і бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/358416723.pdf>. – Назва з екрана. (0,5 д. а.)

12. **Нові надходження в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського** : історія педагогіки : інформ. бібліогр. список : січень–березень 2012 р., квітень–червень 2012 р. / уклад. Н. В. Лисиця // Шлях освіти. – 2012. – № 3. – С. 47. (0,1 д. а.)

13. **Освіта Ізраїлю** [Електронний ресурс] : анот. бібліогр. список / упоряд. Демида Є. Ф. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,75 д. а.)

14. **Освіта Німеччини** : рек. бібліогр. список / упоряд.: Демида Є. Ф., Січкара А. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 4–5. (0,6 д. а.)
15. **Освіта Польщі** : рек. бібліогр. список / упоряд.: Демида Є. Ф., Січкара А. В. // Освіта. – 2012. – 14–21 берез. (№ 13). – С. 6. (0,8 д. а.)
16. **Освіта Росії**: економічний аспект [Електронний ресурс] : анот. бібліогр. список / упоряд. Демида Є. Ф. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,8 д. а.)
17. **Освіта Туреччини** : анот. бібліогр. список / упоряд. О. В. Литовченко ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 22–29 лют. (№ 8/9). – С. 9. (0,6 д. а.)
18. **Освіта Фінляндії** : анот. бібліогр. список [Електронний ресурс] / упоряд. Демида Є. Ф. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,73 д. а.)
19. **Освіта Франції** : анот. бібліогр. список / упоряд., бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 6–7. (0,6 д. а.)
20. **Освіта Чехії** : анот. бібліогр. список / упоряд. А. В. Січкара ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 7–14 берез. (№ 11/12). – С. 8–9. (0,3 д. а.)
21. **Освіта Швеції** [Електронний ресурс] : анот. бібліогр. список / упоряд. Вербова В. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,8 д. а.)
22. **Особистісно зорієнтоване навчання** : рек. бібліогр. список / [упоряд.] Ольга Углова ; [бібліогр. ред.] Лариса Самчук // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 6. – С. 42–44. (1,9 д. а.)
23. **Педагогічні погляди Т. Г. Шевченка** у контексті розвитку освіти : рек. бібліогр. список до 200-річчя від дня народж. Тараса Григоровича Шевченка / упоряд.: Самчук Л. І. , Кривоносова О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2014. – 22–29 січ. (№ 4). – С. 5 ; 5–12 лют. (№ 5/6). – С. 10 ; Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Лют. (№ 3/4). – С. 8–19. (0,96 д. а.)
- Te same* [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,86 д. а.)

24. **Права дитини – найвища цінність** : інформ. бібліогр. список / упоряд. Литовченко О. В. ; біблігр. ред. Самчук Л. І. ; ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського НАПН України // Шкіл. б-ка плюс. – 2012. – Груд. (№ 23/24). – С. 13–15. (0,3 д. а.)

25. **Проблеми психолого-соціальної підтримки та корекційно-педагогічна робота з дітьми з генетичними та інтелектуальними відхиленнями на сторінках часописів** “Вестник просвещения” (1921 –1927 рр.) та “Український вісник експериментальної педагогіки та рефлексології” (1925–1930 рр.) [Електронний ресурс] / упоряд.: Вербова В. В., Литовченко О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,2 д. а.)

26. **Професійна орієнтація: теорія і практика** [Електронний ресурс] : рек. бібліогр. список / упоряд. Кривоносова О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,25 д. а.)

27. **Професійна орієнтація: теорія і практика** : рек. бібліогр. список / ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського НАПН України ; [упоряд.: Кривоносова О. В., Шевченко В. Б. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І.]. – Київ, 2014. – 12 с. (0,66 д. а.)

28. **Професійна орієнтація учнів середніх навчальних закладів Великобританії** [Електронний ресурс] : рек. бібліогр. список / упоряд.: Самчук Л. І., Кривоносова О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/519509370.pdf>. – Назва з екрана. (0,26 д. а.)

29. **Професійна підготовка вчителів початкової школи** [Електронний ресурс] : інформ. бібліогр. список за новими надходженнями автореф. дис. до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / упоряд. Вербова В. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,23 д. а.)

30. **Реформування освіти: зарубіжний досвід** : інформ. бібліогр. список за матеріалами педагогічної преси Російської Федерації / упоряд. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 29 лют.–7 берез. (№ 10). – С. 7. (0,1 д. а.)

31. **Реформування освіти: зарубіжний досвід** : інформ. бібліогр. список за новими надходженнями / упоряд. Вербова В. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 4–11 січ. (№ 1/2). – С. 4, 5. (0,2 д. а.)

32. **Реформування освіти: зарубіжний досвід** : інформ. бібліогр. список за новими надходженнями / упоряд. Вербова В. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 18–25 січ. (№ 3/4). – С. 8, 9. (0,2 д. а.)

33. **Реформування освіти: зарубіжний досвід** : інформ. бібліогр. список за новими надходженнями (2012 р.) / упоряд. Вербова В. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 3. – Помилково надруковано: упорядник О. В. Углова. (0,2 д. а.)

34. **Становлення суб'єктивності учня-читача в умовах особистісно зорієнтованого навчання** [Електронний ресурс] : рек. бібліогр. список / упоряд. Углова О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (1,92 д. а.)

Te same / упоряд. Углова Ольга Віталіївна ; бібліогр. ред. Самчук Лариса Іванівна // ОЗОН: особистісно зорієнтоване навчання. – Електрон. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://ozonlit.org/stanovlennya-sub-ektnosti-uchnya-chytacha-v-umovah-osobystisno-zorientovanoho-navchannya-rekomendatsijnyj-bibliografichnyj-spysok/>. – Назва з екрана.

35. **Сучасний урок: традиційні та інноваційні підходи** : інформ. бібліогр. список / упоряд.: О. В. Углова, О. В. Кривоносова, О. В. Кондратюк ; бібліогр. ред. Л. І. Самчук // Шкіл. б-ка плюс. – 2012. – Берез. (№ 6). – С. 15–22. (0,7 д. а.)

36. **Сучасний урок: традиційні та інноваційні підходи** : інформ. бібліогр. список за новими надходженнями до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / упоряд. О. В. Углова ; бібліогр. ред. Л. І. Самчук // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 2. (0,1 д. а.)

37. **Україна – єдина країна** : рек. бібліогр. список до Першого уроку у 2014/2015 н. р. / упоряд.: Тарнавська С. В., Вербова В. В., Демида Є. Ф., Кривоносова О. В. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Освіта. – 2014. – 20–27 серп. (№ 34). – С. 8–9. (1,5 д. а.)

Te same [Електронний ресурс] // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана.

38. **Філософсько-освітня діяльність** у контексті міждисциплінарності (інтердисциплінарності) [Електронний ресурс] : анот. бібліогр. список / упоряд. Янюк С. С. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/732680195.pdf>. – Назва з екрана. (0,44 д. а.)

39. **Тарас Шевченко – гордість українського народу** [Електронний ресурс] : рек. бібліогр. список до першого уроку в старш. кл. загальноосвіт. навч. закл. України / упоряд.: В. В. Вербова, С. В. Тарнавська ; бібліогр. ред. Л. І. Самчук // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені

В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/bib_prod/id/354. – Назва з екрана. (0,55 д. а.)

Те саме : реком. бібліогр. список до темат. уроку в старш. кл. загальноосвіт. навч. закл. України / упоряд.: В. В. Вербова, С. В. Тарнавська ; бібліогр. ред. Л. І. Самчук // Освіта. – 2013. – 21–28 серп. (№ 37). – С. 10–11.

40. **Я – людина, а, отже, маю права** : рек. бібліогр. список / упоряд. Литовченко О. В. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/364500261.pdf>. – Назва з екрана. (0,82 д. а.)

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

1. **Кривоносова, О. В.** Нові надходження [до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського Національної академії педагогічних наук України] / Кривоносова О. В. // Освіта. – 2012. – 14–21 берез. (№ 13). – С. 6 ; Шкіл. б-ка плюс. – 2012. – Берез. (№ 6). – С. 23. (0,5 д. а.)

2. **Кривоносова, О. В.** Нові надходження до ДНПБ України Національної академії педагогічних наук України : [представлено книгу: Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами : комплект метод. посіб. : в 9 кн. / [МОН України, НАПН України, Ін-т спец. педагогіки ; за заг. ред. А. А. Колупаєвої]. – [Київ : Літопис-XX, 2010]. – (Серія „Інклюзивна освіта”).] / О. В. Кривоносова // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 3. (0,1 д. а.)

3. **Кривоносова, О. В.** Путівник для педагогів : / О. В. Кривоносова // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 8. (0,07 д. а.). – Представлено книгу: Колупаєва, А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка : путівник для педагогів : [навч.-метод. посіб.] / А. Колупаєва, О. Таранченко; МОН України, НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. – Київ : [АТОПОЛ], 2010. – 96 с. – (Серія „Інклюзивна освіта”).

4. **Углова, О. В.** Нові надходження до ДНПБ України Національної академії педагогічних наук України : / О. В. Углова // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 3. (0,06 д. а.). – Представлено книгу: Антоненць, М. Проблеми діяльності вчителя у педагогічній спадщині Василя Сухомлинського : монографія / Михайло Антоненць. – Вид. 5-те, доповн. – Київ : Четверта хвиля, 2012. – 224 с.

5. **Углова, О. В.** Нові надходження до ДНПБ України Національної академії педагогічних наук України : / О. В. Углова // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 8. ; Освіта. – 2012. – 29 серп.–5 верес. (№ 37/38). – С. 11. (0,06 д. а.). – Представлено книгу: Чернецька, Т. І. Сучасний урок: теорія і практика моделювання : навч. посіб. / Т. І. Чернецька. – [Київ : Праймдрук, 2011]. – 348 с.

6. **Углова, О. В.** Нові надходження до Державної науково-педагогічної бібліотеки України Національної академії педагогічних наук України : / О. В. Углова // Освіта. – 2012. – 29 серп.–5 верес. (№ 37/38). –

С. 11. (0,04 д. а.). – Представлено книгу: Черепанова, С. Філософія освіти : світоглядно-гуманітарний вимір : людина, наука, культура, мистецтво, стиль мислення : [монографія] / Світлана Черепанова. – Львів : [Світ], 2011. – 408 с. – Бібліогр.: с. 367–393.

7. **Углова, О. В.** Нові надходження до Державної науково-педагогічної бібліотеки України Національної академії педагогічних наук України : [представлено книгу: Палтышев, Н. Н. **Гармония урока или уроки жизни народного учителя СССР Палтышева Николая Николаевича (автобиографические и профессиональные наброски)** : [учеб.-метод. пособие] / Палтышев Н. Н. – Ленинград ; Одесса : Эстафета жизни, [2011]. – 474 с.] / О. В. Углова // Освіта. – 2012. – 29 серп.–5 верес. (№ 37/38). – С. 11. (0,03 д. а.)

**ПІДГОТОВЛЕНО ДО ДРУКУ
НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ
Монографія**

1. Інформаційна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського: перспективи розвитку : монографія / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт.: Воскобойнікова-Гузева О. В., Заліток Л. М., Зозуля С. М., Рогова П. І., Букшина Т. Ф., Вербова В. В., Коваленко І. Й., Литовченко О. В., Самчук Л. І., Янюк С. С. та ін. ; наук. ред.: Воскобойнікова-Гузева О. В. ; літ. ред. Деревянко Т. М.]. – Київ, 2014. (10 д. а.)

ВИСНОВКИ

У 2014 р. науковці ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського завершили виконання планових завдань НДР „Наукова організація інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського” (№0112U000330). Напрацьовані результати трьох етапів НДР науково-дослідних робіт дали змогу на теоретико-методологічному рівні розширити наявні можливості галузевого бібліотечно-інформаційного комплексу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в науково-інформаційному забезпеченні потреб національної освіти та психолого-педагогічної науки. Поглибилося розуміння змісту інформаційної діяльності галузевого бібліотечно-інформаційного комплексу, що сприяло визначенню перспективних напрямів розвитку інформаційної діяльності відповідно до модернізаційної моделі (технологічна, соціальна, інституційна модернізація) та сучасних потреб освітянської сфери. Дані досліджень інформаційних потреб освітян та моніторингу ефективності використання бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації на науково-практичному рівні чітко окреслюють орієнтири підвищення ефективності інформаційної діяльності.

Отримані вагомі результати упроваджено у практику діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як провідного державного галузевого бібліотечно-інформаційного центру та освітянських бібліотек мережі.

Проведена ґрунтовна праця забезпечила розроблення організаційних, теоретичних, науково-методичних і технологічних засад інформаційної діяльності бібліотеки в галузі педагогічної і психологічної наук та їх упровадження в діяльність мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України. Основними **науковими результатами** згаданого дослідження *стали: теоретичне обґрунтування наукових підходів* до розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення освіти в Україні шляхом аналізу кращого світового і вітчизняного досвіду інформаційної діяльності, досвіду співпраці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з

книгозбірнями мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України щодо обміну електронними записами аналітичного розпису періодичних видань та створення реферативної інформації, вивчення специфіки інформаційно-аналітичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського тощо; *розроблення методичних та організаційних засад* започаткування наукового інформаційно-аналітичного періодичного видання з питань освіти, педагогічної та психологічної наук; *розв'язання проблеми* обміну аналітичними бібліографічними записами з періодичних видань, поповнення загальнодержавної реферативної бази даних “Україніка наукова”, її паперового варіанта УРЖ „Джерело” та галузевої реферативної бази даних, розміщеної на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, матеріалами з питань педагогіки, психології та освіти через корпоративні зв'язки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з провідними освітянськими бібліотеками; *удосконалення поняттєво-термінологічного апарату*, зокрема визначення сутності та виокремлення структурних складових (передусім аналітичної складової) професійної компетентності працівників бібліотечно-інформаційної сфери в умовах розвитку інформаційного суспільства; *формування комп'ютерних баз даних* (БД) “Періодика” та галузевої реферативної БД шляхом виявлення та опрацювання документальних джерел; *розвиток дистантних інформаційних послуг* “Віртуальна бібліографічна довідка”.

Теоретичні, науково-методичні, організаційні і технологічні засади інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського узагальнено і презентовано в рукописі колективної монографії „Інформаційна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: перспективи розвитку”, наукових статтях і публікаціях, у матеріалах конференцій.

Вироблені під час НДР методичні та організаційні засади створення моделі наукового галузевого інформаційно-аналітичного (електронного) періодичного видання на базі ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського мають бути упроваджені у наступні роки.

Подальше науково-практичне впровадження новітніх форм інформаційної діяльності (формування різноманітного електронного ресурсу відкритого доступу, віртуальна довідкова служба), орієнтованих на інтеграцію традиційних і електронних ресурсів та координацію і кооперацію в діяльності мережі освітянських бібліотек МОН України і НАПН України, з одного боку, сприяє інформаційно-комунікаційній взаємодії бібліотек і користувачів, посилює інформаційно-навігаційну функцію бібліотечно-інформаційних фахівців та бібліотеки як соціального інституту в цілому, а з іншого – загострює проблему відповідного матеріально-технічного і кадрового забезпечення окреслених вище напрямів діяльності.

Інформаційне забезпечення освітянської галузі бібліографічною інформацією з актуальних питань педагогіки та психології, зокрема, відбувалося в таких формах:

- було підготовлено науково-інформаційні супроводи НДР структурних підрозділів НАПН України, зокрема науково-інформаційний супровід НДР відділу підтримки обдарованості та міжнародної співпраці Інституту обдарованої дитини НАПН України;

- здійснювалося науково-бібліографічне інформування за системою ВРІ;

- виконувалися письмові бібліографічні довідки на замовлення науковців НАПН України та МОН України;

- оприлюднювалися на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського і у фахових періодичних виданнях бібліографічні, реферативні та аналітичні матеріали з актуальних питань педагогіки, освіти, психології тощо.

- налагоджено технологію щодавного моніторингу ЗМІ з актуальних питань освіти й науки (з локальним упровадженням);

- здійснено низку аналітичних досліджень із питань реформування освітньої галузі в Україні та зарубіжжя, в яких узагальнено процеси реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті європейського освітнього простору, наголошено на поглибленні вітчизняних

наукових досліджень у галузі вищої школи, проаналізовано основні реформи середньої освіти з часів незалежності нашої держави, а також охарактеризовано систему надання освітніх послуг у низці зарубіжних країн;

Інформаційно-аналітичне забезпечення освітньої підсистеми суспільства, яке здійснювалося шляхом виявлення та опрацювання документальних джерел з актуальних психолого-педагогічних питань, за обсягами виконаних робіт відповідає ресурсним потужностям ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та провідній галузевій тематиці, проте його можна розширити, якщо буде відповідне технологічне та матеріально-технічне і кадрове забезпечення. У кооперації з іншими науково-освітніми та науково-інформаційними закладами це створить умови для успішної реалізації Концептуальної моделі системи інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України.

Перспективні напрями розвитку інформаційної (реферативної, інформаційно-аналітичної) діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського визначено з урахуванням теретичних і методичних напрацювань та на підставі фактичних моніторингів ефективності використання створюваних ресурсів, вивчення досвіду ведення такого виду діяльності в інших бібліотечно-інформаційних установах України та світу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Шлях європейської інтеграції, обраний Україною, зумовлює процеси модернізації національної освіти, спрямовані на досягнення національними стандартами освіти рівня світових. Нова парадигма освіти передбачає новий тип навчально-виховного процесу, виховання покоління молоді, здатного робити особистісний духовно-світоглядний вибір, здобувати необхідні знання, навички й компетентності для навчання протягом життя. Сучасні напрями модернізації національної освіти потребують педагогів нового типу і, відповідно, нових засобів і нових пріоритетів у бібліотечно-інформаційному забезпеченні наукових досліджень у педагогіці й освіті.

Питання впровадження новітніх форм інформаційної діяльності (формування різноманітного електронного ресурсу відкритого доступу, започаткування віртуальної довідкової служби), орієнтованих на інтеграцію традиційних і електронних ресурсів та координацію й кооперацію різних типів і видів бібліотек, неодноразово поставало в науковому і бібліотечному середовищі. Однак стосовно освітянської галузі України сучасне бібліотекознавство конкретних відповідей на виклики сучасності не дає.

Водночас, ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського накопичила значний досвід наукових досліджень у сфері бібліотекознавства і має достатньо висококваліфікованих фахівців, спроможних забезпечити бібліотечно-інформаційний супровід освітянської галузі.

З огляду на зазначене вище перед ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського поставлено нову мету і завдання, що передбачають упродовж 2015–2016 рр. дослідження нової наукової теми „Модернізація науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України”. Планується реалізувати низку науково-методичних, організаційних, технічних заходів, націлених на впровадження передових технологій науково-інформаційної діяльності провідних бібліотечних установ МОН України та НАПН України ім. В. О. Сухомлинського й мережі освітянських бібліотек.

У зв'язку з цим слід здійснити таке:

- дослідити й узагальнити вітчизняний і зарубіжний досвід інформаційної діяльності, насамперед у розрізі модернізації наукової діяльності; розширити спектр видавничої продукції, зокрема в електронному вигляді; створити та підготувати до друку нормативні, методичні документи; наукові й навчальні видання;

- виявити, визначити й обґрунтувати сутність, принципи, зміст і напрями модернізації науково-інформаційної діяльності галузевої мережі бібліотечних установ;

- здійснити моніторинг ефективності науково-інформаційної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- скоординувати та методично забезпечити функціонування галузевого бібліотечного комплексу ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського в аспекті науково-інформаційної діяльності;

- провідні освітянські бібліотеки мають спрямовувати наукові дослідження на розроблення теоретичної бази трансформування бібліотек у науково-інформаційні та освітні комплекси – центри виробництва, накопичення, використання й поширення нових знань та інтелектуальних інформаційних технологій;

- ініціювати створення в провідних освітянських книгозбірнях відділів (секторів) інформаційно-аналітичного забезпечення, на базі яких започаткувати розроблення власних інформаційно-аналітичних продуктів (інформаційно-аналітичних галузевих бюлетенів, аналітичних довідок тощо), проведення бібліо- і наукометричних досліджень галузевих баз даних із сучасних проблем педагогіки, психології й освіти, що формуються ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, книгозбірнями мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України, й посилити популяризацію цих інформаційно-аналітичних ресурсів;

- удосконалювати дистанційні форми інформаційного обслуговування та оперативного доступу до зовнішніх джерел інформації;

- розвивати інформаційне партнерство між аналітичними підрозділами книгозбірень і провідними аналітичними службами України, чия професійна

діяльність спрямована на узагальнення й аналітичне опрацювання інформації в галузі освіти;

- ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського забезпечити методологічний супровід наукового забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності освітянських бібліотек;

- прискорити створення на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського електронного галузевого інформаційно-аналітичного періодичного видання з питань педагогіки, психології й освіти, напрацювати шляхи його популяризації в глобальному середовищі;

- продовжити роботу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського й мережі освітянських бібліотек із формування галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів у традиційній та електронній формах, а також із забезпечення вільного доступу до них;

- розвивати корпоративну співпрацю ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та мережі освітянських бібліотек у контексті:

- ✓ гармонізації традиційних і новітніх підходів до процесів каталогізування інформаційних ресурсів;

- ✓ створення електронного галузевого бібліографічного й реферативного ресурсу;

- ✓ формування зведених бібліографічних баз даних із питань освіти, педагогіки, психології та суміжних галузей знань;

- з метою прискорення створення реферативної інформації з психолого-педагогічної тематики, підвищення її якості, а також інтегрування у всесвітній інформаційний простір ініціювати обов'язкове оформлення статей у наукових виданнях згідно з вимогами національної системи реферування;

- сприяти процесу модернізації шкільних бібліотек шляхом перетворення їх на сучасні бібліотечно-інформаційні комплекси, які мають стати центрами навчально-виховного процесу, майданчиками для педагогічних інновацій, а також забезпечувати вільний доступ до інформації учням і педагогам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Воскобойнікова-Гузєва, О. В.** Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / Олена Вікторівна Воскобойнікова-Гузєва ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. Г. І. Ковальчук. – Київ : Академперіодика, 2014. – 362 с.

2. **Горова, С. В.** Інтернет-ЗМІ як об'єкт бібліотечної інформаційної діяльності / С. В. Горова ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 208 с.

3. **Гранчак, Т.** Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект : монографія / Тетяна Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 184 с. ; Гранчак Т. Бібліотека і політична комунікація : монографія / Т. Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – 481 с.

4. **Електронні** інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2011. – 248 с.

5. **Інтеграція** України у світове співтовариство в контексті розвитку бібліотечних інформаційних технологій / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2011. – 224 с.

6. **Інформаційна** складова соціокультурної трансформації українського суспільства / [О.С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – 254 с.

7. **Пальчук, В.** Бібліотеки в інформаційно-аналітичному забезпеченні органів державної влади : монографія / В. Пальчук ; наук. ред. В. М. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 314 с.

8. **Чуприна, Л.** Оперативна інтернет-інформація в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек України : монографія / Л. Чуприна ; наук. ред. В. М. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 208 с.